

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 12.12.2012
COM(2012) 748 final

2012/0346 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön sekä Länsirannan ja Gazan alueen palestiinalaishallinnon puolesta toimivan Palestiinan vapautusjärjestön (PLO) kaupasta ja yhteistyöstä tehdyllä väliaikaisella Euro–Välimeri-assosiaatiosopimuksella perustetussa sekakomiteassa hyväksyttävä unionin kanta EU:n ja palestiinalaishallinnon ENP-toimintaohjelman täytäntöönpanoa koskevan suosituksen hyväksymisestä

PERUSTELUT

Palestiinalaishallinnon ja Euroopan yhteisön sopimussuhteet saivat alkunsa vuonna 1997, jolloin Euroopan yhteisö ja palestiinalaishallinnon puolesta toimivan Palestiinan vapautusjärjestö (PLO) tekivät väliaikaisen assosiaatiosopimuksen kaupasta ja yhteistyöstä. Sopimuksen pohjalta allekirjoitettiin toukokuussa 2005 Euroopan unionin ja palestiinalaishallinnon välinen Euroopan naapuruuspolitiikkaa (ENP) koskeva toimintaohjelma kaudeksi, joka on kolmesta viiteen vuotta.

EU:n ja Palestiinan suhteet ovat kehittyneet näissä puitteissa huomattavasti viime vuosina: sekakomitea on alkanut toimia uudelleen, on perustettu aluksi neljä alakomiteaa ja on aloitettu poliittinen vuoropuhelu. Palestiinalaishallinto on osoittanut kykenevänsä toimimaan täysivaltaisena kumppanina Euroopan naapuruuspolitiikassa osallistumalla aktiivisesti toimintaan ja harjoittamalla hedelmällistä tietojenvaihtoa. Ulkoasiainneuvoston 8. joulukuuta 2009 antamissa päätelmissä valmistellaan EU:n uudistettua sitoutumista jatkamaan suhteita palestiinalaisviranomaisen kanssa ja todetaan, että EU on valmis ”kehittämään edelleen kahdenvälisiä suhteitaan palestiinalaishallintoon ottaen huomioon yhteiset edut muun muassa Euroopan naapuruuspolitiikan yhteydessä”. Suhteet ovat kehittyneet, koska Palestiina on osoittanut, että sen valmiudet uudistusohjelman täytäntöönpanossa ja ENP:ssä ovat lisääntyneet.

Nykyisen toimintaohjelman voimassaolo päättyi 30. kesäkuuta 2012, minkä vuoksi on tarkoituksenmukaista laatia uusi toimintaohjelma, joka pohjautuu EU:n pitkäaikaiseen tukeen palestiinalaishallinnon pyrkimyksille muodostaa valtio. Tämän uuden toimintaohjelman valmistelua varten ENP:n alakomiteoiden määrää lisättiin neljästä kuuteen toimintaohjelman seurannan parantamiseksi. Uudet alakomiteat ovat täysin uuden toimintaohjelman mukaisia.

EU:n ja Palestiinan suhteet kehittyvät tilanteessa, jossa alueen koko poliittinen tilanne on muuttumassa ja jossa suuntana on se, että EU on ratkaisevassa asemassa ja että EU tuo lisäarvoa globaaliin hallintaan.

Yhteisessä tiedonannossa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle *Uusi strategia muutostilassa olevia naapurimaita varten* hahmotellaan uusi lähestymistapa, jonka tavoitteena on pidemmälle viety eriyttäminen, mikä tarkoittaa sitä, että kukin kumppanimaa voi kehittää EU-kytköksiään omien toiveidensa, tarpeidensa ja kykyjensä mukaan, sekä molemminpuolista vastuuta ja sitoutumista ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion yleismaailmallisiin arvoihin sekä valmiutta toteuttaa yhdessä sovittuja painopisteitä. Kuten edellä mainitussa tiedonannossa todetaan, EU pyrkii yksinkertaistettuun ja yhtenäiseen toiminta- ja ohjelmaverkkoon siten, että ENP:n toimintaohjelmissa ja EU:n tuessa keskitytään pienempään määrään painopisteitä, joiden tueksi laaditaan tarkemmat arviointikriteerit. Tässä uudessa toimintaohjelmassa esitetään EU:n ja palestiinalaishallinnon etuoikeutetun kumppanuuden ensisijaiset tavoitteet, joissa tiedostetaan täysin palestiinalaishallinnon erityistilanne sekä ne rajoitukset, joissa se toimii.

Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH), tiiviissä yhteistyössä komission yksiköiden ja EU:n jäsenvaltioiden kanssa, on käynyt palestiinalaishallinnon kanssa tunnustelevia keskusteluja, jotka ovat johtaneet sopimukseen toimintaohjelman luonnoksesta. Sen kesto on kolmesta viiteen vuotta. Osapuolet kiinnittivät huomiota viimeisimmässä, 13. helmikuuta 2012 pidetyssä EU–PLO-sekakomitean kokouksessa siihen, että parhaillaan käydään EU:n ja palestiinalaishallinnon välistä uutta yhteistä ENP-toimintaohjelmaa koskevia teknisiä

neuvotteluja. Teknisten neuvottelujen päättymisestä kummallakin puolella ilmoitettiin kirjeenvaihdolla.

EU:n ja palestiinalaishallinnon ENP-toimintaohjelma on keskeinen väline, joka ohjaa EU:n ja palestiinalaishallinnon kahdenvälisiä suhteita tulevina vuosina. ENP toimii edelleen liikkeelle panevana voimana tarjoten suhteiden kehittämiseksi yhtenäisen toimintakehyksen, joka perustuu muun muassa kumppanuuteen ja yhteisvastuuseen sekä tulosten perusteella tapahtuvaan eriyttämiseen ja tarpeisiin mukautettuun tukeen.

Komissio esittää ohessa ehdotuksen neuvoston päätökseksi EU–PLO-sekakomiteassa esitettävästä Euroopan unionin kannasta, joka koskee toimintaohjelman täytäntöönpanoa koskevan suosituksen hyväksymistä. Suositus ja toimintaohjelma ovat päätöksen liitteenä.

Komissio pyytää neuvostoa hyväksymään oheisen ehdotuksen neuvoston päätökseksi.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön sekä Länsirannan ja Gazan alueen palestiinalaishallinnon puolesta toimivan Palestiinan vapautusjärjestön (PLO) kaupasta ja yhteistyöstä tehdyllä väliaikaisella Euro–Välimeri-assosiaatiosopimuksella perustetussa sekakomiteassa hyväksyttävä unionin kanta EU:n ja palestiinalaishallinnon ENP-toimintaohjelman täytäntöönpanoa koskevan suosituksen hyväksymisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön sekä Länsirannan ja Gazan alueen palestiinalaishallinnon puolesta toimivan Palestiinan vapautusjärjestön (PLO) väliaikaisen Euro–Välimeri-assosiaatiosopimuksen tekemisestä kaupasta ja yhteistyöstä Euroopan yhteisön puolesta 2 päivänä kesäkuuta 1997 tehdyn neuvoston päätöksen 97/430/EY, ja erityisesti sen 3 artiklan toisen alakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan yhteisön sekä Länsirannan ja Gazan alueen palestiinalaishallinnon puolesta toimivan Palestiinan vapautusjärjestön (PLO) väliaikainen Euro–Välimeri-assosiaatiosopimus kaupasta ja yhteistyöstä, jäljempänä 'sopimus', allekirjoitettiin 24 päivänä helmikuuta 1997 ja tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1997.
- (2) Sopimuspuolet aikovat sopia EU:n ja palestiinalaishallinnon välisestä uudesta Euroopan naapuruuspolitiikkaa (ENP) koskevasta toimintaohjelmasta, joka kuvastaa EU:n ja palestiinalaishallinnon etuoikeutettua kumppanuutta ja jolla tuetaan väliaikaisen Euro–Välimeri-assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanoa, sillä siinä on yhteisymmärryksessä määritetty ne käytännön vaiheet, joiden kautta voidaan edetä kohti sopimuksen tavoitteita,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan yhteisön sekä Länsirannan ja Gazan alueen palestiinalaishallinnon puolesta toimivan Palestiinan vapautusjärjestön (PLO) kaupasta ja yhteistyöstä tehdyllä väliaikaisella Euro–Välimeri-assosiaatiosopimuksella perustetussa sekakomiteassa hyväksyttävä unionin kanta EU:n ja palestiinalaishallinnon ENP-toimintaohjelman täytäntöönpanosta perustuu tämän päätöksen liitteenä olevaan luonnokseen sekakomitean suositukseksi.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

Luonnos

SUOSITUS

EU:n ja palestiinalaishallinnon välisen Euroopan naapuruuspolitiikkaa koskevan toimintaohjelman täytäntöönpanosta

Sekakomitea, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön sekä Länsirannan ja Gazan alueen palestiinalaishallinnon puolesta toimivan Palestiinan vapautusjärjestön (PLO) välisestä assosioinnista tehdyn väliaikaisen Euro–Välimeri-assosiaatiosopimuksen, jäljempänä ’sopimus’, ja erityisesti sen 63 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

1. Sopimuksen 70 artiklan mukaan sopimuspuolet toteuttavat yleistoimenpiteet tai erityistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi, ja huolehtivat siitä, että sopimuksen tavoitteet saavutetaan.
2. Sopimuspuolet ovat sopineet Euroopan unionin ja palestiinalaishallinnon välisen Euroopan naapuruuspolitiikkaa koskevan toimintaohjelman, jäljempänä ’EU:n ja palestiinalaishallinnon välinen ENP-toimintaohjelma’, tekstistä.
3. EU:n ja palestiinalaishallinnon välisellä ENP-toimintaohjelmalla tuetaan sopimuksen täytäntöönpanoa, sillä siinä on yhteisymmärryksessä määritetty ne käytännön vaiheet, jotka ohjaavat sopimuksen täytäntöönpanoa.
4. Toimintaohjelmassa on tarkoitus toisaalta määrittää ne käytännön vaiheet, joiden kautta sopimuspuolet voivat täyttää sopimuksesta johtuvat velvoitteensa, ja toisaalta luoda laajempi kehys EU:n ja palestiinalaishallinnon suhteiden lujittamiselle,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

Ainoa artikla

Sekakomitea suosittaa, että sopimuspuolet panevat täytäntöön liitteenä olevan EU:n ja palestiinalaishallinnon välisen ENP-toimintaohjelman siltä osin kuin täytäntöönpano tähtää Euroopan yhteisön sekä Länsirannan ja Gazan alueen palestiinalaishallinnon puolesta toimivan Palestiinan vapautusjärjestön (PLO) väliaikaisen Euro–Välimeri-assosiaatiosopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen.

Tehty [...]

Sekakomitean puolesta

Puheenjohtaja

LIITE

EUROOPAN UNIONIN JA PALESTIINALAISHALLINNON TOIMINTAOHJELMA

POLIITTINEN TAUSTA

Uusi toimintaohjelma

Palestiinalaishallinnon ja Euroopan yhteisön sopimussuhteet saivat alkunsa vuonna 1997, jolloin Euroopan yhteisö ja palestiinalaishallinnon puolesta toimiva Palestiinan vapautusjärjestö (PLO) tekivät väliaikaisen assosiaatiosopimuksen kaupasta ja yhteistyöstä. Sopimuksen pohjalta allekirjoitettiin toukokuussa 2005 Euroopan unionin ja palestiinalaishallinnon välinen Euroopan naapuruuspolitiikkaa (ENP) koskeva toimintaohjelma. EU:n ja Palestiinan suhteet ovat kehittyneet näissä puitteissa huomattavasti viime vuosina: sekakomitea on alkanut toimia uudelleen, on perustettu neljä alakomiteaa ja aloitettu poliittinen vuoropuhelu. Palestiinalaishallinto on osoittanut kykenevänsä toimimaan täysivaltaisena kumppanina Euroopan naapuruuspolitiikassa osallistumalla aktiivisesti toimintaan ja harjoittamalla hedelmällistä tietojenvaihtoa. Ulkoasiainneuvoston joulukuussa 2009 antamissa päätelmissä valmistellaan EU:n uudistettua sitoutumista jatkamaan suhteita palestiinalaishallinnon kanssa ja todetaan, että EU on valmis ”kehittämään edelleen kahdenvälisiä suhteitaan palestiinalaishallintoon ottaen huomioon yhteiset edut muun muassa Euroopan naapuruuspolitiikan yhteydessä”.¹ Suhteet ovat kehittyneet, koska Palestiina on osoittanut, että sen valmiudet uudistusohjelman täytäntöönpanossa ja ENP:ssä ovat lisääntyneet. Ensin lisättiin ENP:n alakomiteoiden määrää, jotta voitaisiin käydä tehokkaampaa politiikkalähtöistä vuoropuhelua siten, että kansalaisyhteiskunta osallistuu siihen täysimääräisesti. Kun vuoropuhelu syvenee ja kumppanuus kehittyy, tämä uusi toimintaohjelma, joka pohjautuu EU:n pitkäaikaiseen tukeen palestiinalaishallinnon pyrkimyksille muodostaa valtio, on asianmukainen kehys tulevan toiminnan määrittämistä varten.

EU:n ja palestiinalaishallinnon etuoikeutettu kumppanuus

Viime vuosina EU:n ja palestiinalaishallinnon suhteissa on keskitytty lähinnä tukemaan palestiinalaishallinnon pyrkimyksiä muodostaa valtio, kuten todetaan vuodelta 2009 olevassa kaksivuotisessa hallintosuunnitelmassa, joka käsittelee miehityksen päättämistä, valtion muodostamista sekä Palestiinan uudistamis- ja kehittämisohjelmaa (*Palestine-Ending the occupation, Establishing the State and the Palestinian Reform and Development Programme (PRDP) 2008-2010*). EU tukee näitä tavoitteita poliittisesti ja taloudellisesti. Palestiinan kansallisella kehityssuunnitelmalla 2011–2013 vahvistetaan aikaisempien ohjelmien saavutuksia. Palestiinassa on kehitetty kunnianhimoista uudistusohjelmaa sekä tehty strateginen valinta kytkeä alueen sosiaalis-taloudellinen kehitys EU:n kehitykseen. Palestiinan

¹ Ulkoasiainneuvoston päätelmät 8. joulukuuta 2009.

kansan suurimpana ja odotukset parhaiten täyttävänä avunantajana EU on vastannut palestiinalaishallinnon pyrkimykseen kehittää institutionaalisia rakenteita ja auttanut siinä. Niinpä EU yhtyy Maailmanpankin ja muiden kansainvälisten rahoituslaitosten arvioon: ”jos palestiinalaishallinto säilyttää tämänhetkisen tehokkuutensa institutionaalisten rakenteiden kehittämisessä ja julkisten palvelujen tarjoamisessa, sillä on valtion perustamiseen hyvät mahdollisuudet jossain vaiheessa lähitulevaisuudessa”. Avunantajat toistivat tämän arvion ad hoc -yhteyskomitean kokouksessa, jonka järjesti korkea edustaja, varapuheenjohtaja Ashton 13 päivänä huhtikuuta 2011 Brysselissä, ja uudestaan syyskuussa 2011. Yhdistyneiden kansakuntien (YK), Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja Maailmanpankin selvitysten perusteella osallistujat totesivat, että palestiinalaishallinto täyttää toimivan valtion vaatimukset keskeisillä tutkituilla aloilla ja että palestiinalaiset instituutiot kestävät hyvin vertailun vakiintuneiden valtioiden instituutioihin². Avunantajat vahvistivat arvionsa palestiinalaishallinnon instituutioiden valmiudesta muodostaa valtio, kuten Brysselissä 21 päivänä maaliskuuta 2012 pidetyssä ad hoc -yhteyskomitean kokouksessa todettiin.

EU maailmanlaajuisena toimijana niin muutostilassa olevissa naapurimaissa kuin muuttuvassa maailmassa

EU:n ja Palestiinan suhteet kehittyvät tilanteessa, jossa alueen koko poliittinen tilanne on muuttumassa ja jossa suuntana on se, että EU on ratkaisevassa asemassa ja että EU tuo lisäarvoa globaaliin hallintaan ”sitä, että se tukee aktiivisesti demokratiaa, oikeusvaltiota, ihmisoikeuksien ja ihmisten turvallisuuden suojelua sekä noudattaa kansainvälisiä ympäristö- ja sosiaalikeskeisiä koskevia yleissopimuksia, avoin kauppa ja ihmisarvoista työtä koskeva ohjelma mukaan lukien”³. Kun EU vastaa muutostilassa olevien naapurimaiden tilanteeseen, varsinkin arabikevääseen, tarkastelemalla Euroopan naapuruuspolitiikkaansa, sillä on erityinen intressi ja vastuu edistää proaktiivisesti vakautta ja vaurauteen johtavaa demokratisoitumista lähialueellaan. Viimeaikaiset tapahtumat naapurimaissa ovat erityisesti osoittaneet sen, ”että on välttämätöntä ottaa huomioon alueen kansojen oikeudet pyrkimykset, muun muassa palestiinalaisten pyrkimys perustaa oma valtio”⁴. EU seuraa edelleen tiiviisti palestiinalaisten YK:ssa esittämän aloitteen kehittymistä.⁵

Palestiinalaishallinto on yksi ensimmäisistä kumppaneista, jotka saavat uuden toimintaohjelman, joka kuvastaa uutta strategiaa muutostilassa olevia naapurimaita varten ja jonka pohjana on eriyttäminen, molemminpuolinen vastuu ja sitoutuminen yleismaailmallisiin arvoihin, kansainväliseen lainsäädäntöön, kansainvälisiin ihmisoikeusnormeihin, demokratiaan ja oikeusvaltioon. EU:n uusi lähestymistapa tarkoittaa tiiviimpää poliittista lähentymistä ja asteittaista taloudellista yhdentymistä EU:n sisämarkkinoille niiden

² Puheenjohtajan tiivistelmä, ad hoc -yhteyskomitean kokous 13. huhtikuuta 2011.

³ Globaali Eurooppa – Uusi lähestymistapa EU:n ulkoisen toiminnan rahoittamiseen.

⁴ Ulkoasiainneuvoston päätelmät 23. toukokuuta 2011.

⁵ Ulkoasiainneuvoston päätelmät 10. lokakuuta 2011.

kumppaneiden kannalta, jotka sitä haluavat ja jotka kykenevät etenemään uudistustavoitteissaan. Sen tavoitteena on pidemmälle viety eriyttäminen, mikä tarkoittaa sitä, että kukin kumppanimaa voi kehittää EU-kytköksiään omien toiveidensa, tarpeidensa ja kykyjensä mukaan sekä molemminpuolista vastuuta ja sitoutumista yleismaailmallisiin arvoihin sekä valmiutta toteuttaa yhdessä sovittuja painopisteitä⁶. Alakomiteat ovat erinomainen väline näiden painopisteiden täytäntöönpanon seurantaan ja alakomiteoiden päätelmät otetaan huomioon sekakomitean työssä sekä EU:n vuotuisessa edistymiskertomuksessa.

Samalla EU pyrkii yhä enemmän kohdentamaan resurssinsa sinne, missä niitä tarvitaan eniten ja missä niillä voisi olla eniten vaikutusta. Sen vuoksi EU:n ulkoiset välineet, joista Palestiinan kansalle annetaan apua, kytketään tiiviimmin siihen, miten maa edistyy uudistusten toteuttamisessa. Näin ollen EU:n taloudellinen tuki Palestiinan kansalle mukautetaan tiiviisti tämän toimintaohjelman keskeisiin poliittisiin tavoitteisiin. Parhaiden kehitysyhteistyökäytänteiden mukaisesti EU ja jäsenvaltiot neuvottelevat keskenään ja koordinoivat ohjelmointiaan.

Toimintaohjelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttaminen liittyy kykyyn vastata lähinnä miehityksen asettamiin haasteisiin sekä siihen, että Länsiranta ja Gazan alue ovat nykyisin erillään toisistaan, ja siihen, että palestiinalaishallinnon julkisen talouden kestävyys liittyy epävarmuutta. Tämän lisäksi Israelin ja Palestiinan välisissä rauhanneuvotteluissa ei toistaiseksi ole edistytty. Nämä seikat voivat vakavasti vaarantaa palestiinalaishallinnon saavutukset.

Sitoutuminen kahden valtion ratkaisuun

EU korostaa jälleen sitoutumisensa kahden valtion ratkaisuun siten, että perustetaan itsenäinen, demokraattinen, alueellisesti yhtenäinen ja elinkelpoinen Palestiinan valtio, joka elää rinnakkain Israelin kanssa. Se, että EU tukee lupausta Palestiinan valtiosta ja Palestiinan kansan laillisia oikeuksia, on konkreettinen osoitus EU:n pitkäaikaisesta sitoutumisesta kahden valtion ratkaisuun.

Molemmat puolet toistavat, että ne ovat sitoutuneet edistämään yhteistä tavoitettaan, joka on Lähi-idän konfliktin ratkaiseminen jäljempänä mainitun viitekehyksen perusteella.

EU on määrittänyt asemansa Lähi-idän rauhanprosessissa vuonna 1980 annetuissa Venetsian päätelmissä ja kehittänyt sitä sittemmin joulukuussa 2009, joulukuussa 2010, toukokuussa 2011 ja toukokuussa 2012 annetuissa ulkoasiainneuvoston päätelmissä sekä YK:n turvallisuusneuvostossa 21 päivänä huhtikuuta 2011 EU:n puolesta esitetystä lausunnosta. EU palauttaa mieliin vuonna 1999 annetun Berliinin julistuksen ja toistaa olevansa valmis

⁶ Yhteinen tiedonanto: Uusi strategia muutostilassa olevia naapurimaita varten.

tunnustamaan tarvittaessa Palestiinan valtion. Lähi-idän kvartetin 23 päivänä syyskuuta 2011 antaman lausunnon huomioon ottaen EU tukee aktiivisesti mainittuja lisätoimia kohti Palestiinan valtiota ja tukee voimassa olevien menettelyjen mukaisesti palestiinalaishallinnon huomattavasti suurempaa itsenäisyyttä ja suvereniteettia omissa asioissaan, myös toimissa, jotka helpottaisivat C-alueen sosiaalista ja taloudellista kehittymistä.

EU toistaa tukensa palestiinalaisten keskinäiselle sovinnolle, sellaisena kuin se on esitetty 23 päivänä toukokuuta 2011 annetuissa ulkoasiainneuvoston päätelmissä. EU katsoo, että tilanne Gazassa ja sen ympärillä on edelleen hauras ja kestämaton niin kauan kun se on poliittisesti erotettu Länsirannasta.

EU palauttaa mieliin neuvoston aikaisemmat päätelmät Lähi-idän rauhanprosessista ja vaatii edelleen, että rajanylityspaikat avataan välittömästi, pysyvästi ja ehdoitta humanitaarisen avun, kauppatavaroiden ja henkilöiden liikkumiselle Gazan alueelle ja alueelta, erityisesti Gazan alueen ja Länsirannan välillä.

EU muistuttaa, että kansainvälistä humanitaarista oikeutta, johon sisältyy myös siviilien suojelua koskeva neljäs Geneven sopimus, sovelletaan myös miehitettyyn palestiinalaisalueeseen⁷. EU vaatii kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden täysimääräistä noudattamista suhteessa kaikkiin palestiinalaisvankeihin⁸.

EU korostaa, että on erittäin kiireellistä käynnistää rauhanprosessi uudelleen kahden valtion ratkaisuun pääsemiseksi siten, että noudatetaan täysimääräisesti etenemissuunnitelman mukaisia velvoitteita, ja siten, että rauhanprosessi perustuu YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmiin, Madridin periaatteisiin (mm. maata rauhaa vasten -periaate), tiekarttaan (*Roadmap*), osapuolten aiempiin sopimuksiin ja arabimaiden rauhanaloitteeseen seuraavasti:

- Kahden valtion rajoja koskeva sopimus, joka perustuu 4 päivänä kesäkuuta 1967 vallinneisiin rajalinjoihin ja osapuolten mahdollisesti sopimiin maa-alueiden vaihtoihin⁹. EU tunnustaa vain sellaiset muutokset ennen vuotta 1967 määriteltyihin rajoihin, myös Jerusalemin osalta, joista on sovittu osapuolten kesken¹⁰. EU toteaa toistamiseen, että miehitetyle maalle rakennetut siirtokunnat, erotusmuuri, rakennusten purkaminen ja tyhjentäminen ovat kansainvälisen oikeuden mukaan laittomia, merkitsevät estettä rauhalle ja uhkaavat tehdä kahden valtion ratkaisusta mahdottoman. EU varmistaa edelleen, että siirtokuntatuotteisiin ei sovelleta etuuskohtelua EU:n ja Israelin assosiaatiosopimuksen mukaisesti ja että siirtokuntien toimintaa ei tueta mistään EU:n varoista eikä ohjelmista.

⁷ Ulkoasiainneuvoston päätelmät 14. toukokuuta 2012.

⁸ EU:n paikallinen julkilausuma nälkälakossa olevista palestiinalaisvangeista (*EU local statement on Palestinian prisoners on hunger strike*), 8. toukokuuta 2012.

⁹ Ulkoasiainneuvoston päätelmät 8. joulukuuta 2009.

¹⁰ Ulkoasiainneuvoston päätelmät 8. joulukuuta 2009.

- Kun muistetaan, että EU ei ole koskaan tunnustanut Itä-Jerusalemia liittämistä, ratkaisu Jerusalemin asemaan molempien valtioiden tulevana pääkaupunkina on löydettävä neuvotteluteitse.
- Kohtuullinen, oikeudenmukainen, realistinen ja yhteisesti sovittu ratkaisu pakolaiskysymykseen.
- Turvallisuusjärjestelyillä, jotka kunnioittavat palestiinalaisten suvereniteettia ja osoittavat miehityksen päättyneen ja joilla suojellaan israelilaisten turvallisuutta, estetään terrorismin uudelleen nousu ja puututaan tehokkaasti uusiin uhkiin.
- On pyrittävä siihen, että Palestiinan kansa hallitsee omia luonnonvarojaan, muun muassa tasapuolinen ja järkevä rajatylittävien vesivarojen jakaminen kansainvälisen oikeuden asiaankuuluvien normien mukaisesti, sekä muiden lopullista asemaa koskevien kysymysten ratkaisemiseen.
- Työskennellään kaikilla rintamilla sen varmistamiseksi, että Lähi-idässä saavutetaan kattava rauha.

EU on edelleen sitoutunut osallistumaan merkittävästi konfliktin jälkeisiin järjestelyihin.

Toimintaohjelman kesto on kolmesta viiteen vuotta.

TÄRKEIMMÄT TAVOITTEET¹¹

- 1) **Ponnistelujen lisääminen Lähi-idän konfliktin ratkaisemiseksi edellä mainitun viitekehyksen perusteella sekä tukemalla itsenäisen Palestiinan valtion perustamista**
- 2) **Kahdenvälisten suhteiden syventäminen valmisteltaessa täysimittaisen assosiaatiosopimuksen tekemistä EU:n ja tulevan Palestiinan valtion välillä**
 - Jatketaan ja kehitetään poliittista vuoropuhelua kaikilla tasoilla.
 - Otetaan käyttöön EU:n ja Palestiinan välinen vuotuinen kokous muiden ENP-kumppaneiden kanssa järjestettävien assosiaationeuvostojen mukaisesti.
 - Käynnistetään neuvottelut mahdollisimman pian täydellisestä assosiaatiosopimuksesta, joka tehdään virallisesti Palestiinan valtion perustamisen jälkeen.
 - Lisätään yhteistyötä monenvälisissä yhteyksissä, muun muassa tuetaan YK:ta alueellisten selkkausten ratkaisemisessa ja edistetään tehokasta monenvälisyyttä.
- 3) **Oikeusvaltioperiaatteeseen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen perustuva palestiinalaisvaltio, jolla on vastuulliset instituutiot, toimivassa syvädemokratiassa**
 - Suojellaan kansalaisten oikeuksia nauttia perusvapauksistaan ja harjoittaa ihmisoikeuksiaan, myös kokoontumisvapaus, sananvapaus, yhdistymisvapaus, liikkumisvapaus, uskonnon- ja uskonvapaus ja tiedotusvälineiden vapaus, sekä torjutaan kiihottamista riittävällä ja asianmukaisesti täytäntöönpanulla kansallisella lainsäädäntökehyksellä, joka on kansainvälisten normien mukainen; suojellaan naisten ja tyttöjen oikeuksia, myös poistamalla kaikki syrjivät säännökset kansallisesta lainsäädännöstä.

Aikaväli: jatkuva.

Viitearvot: annetaan kansainvälisissä ihmisoikeusyleissopimuksissa asetettujen velvoitteiden mukaista lainsäädäntöä, pannaan valtioista riippumattomia järjestöjä koskeva vuoden 2000 laki täysimääräisesti täytäntöön miehitetyillä palestiinalaisalueilla, annetaan erityisesti tiedotusvälineitä koskevaa lainsäädäntöä, perustetaan riippumaton Palestiinan ihmisoikeustoimikunta Pariisin periaatteiden (YK:n yleiskokouksen päätöslauselma 48/134) mukaisesti, pannaan naiseen kohdistuvan väkivallan torjuntaa koskeva kansallinen strategiasuunnitelma

¹¹ Tärkeimmissä tavoitteissa mainitut ohjeelliset määräajat ovat lyhyitä (yhdestä kahteen vuotta), keskipitkiä (kahdesta kolmeen vuotta) ja pitkiä (kolmesta viiteen vuotta) sekä jatkuvia (toimintaohjelman voimassaolon ajan).

täysimääräisesti täytäntöön, lisätään naisten osallistumisastetta talouden toimintaan, hyväksytään kattava Palestiinan ihmisoikeusstrategia.

Indikaattorit: Palestiinan riippumattoman ihmisoikeustoimikunnan raportit, naisten syrjinnän poistamista käsittelevän komitean (CEDAW) täytäntöönpanokertomus, Istanbulin toimintaohjelman täytäntöönpanokertomus ja Euroopan naapuruuspolitiikkaa koskevat seurantaraportit.

EU:n vastuualueet: jatkuva tuki kansalaisyhteiskunnalle ja valtiosta riippumattomille tahoille, asianmukaisten lainsäädäntöuudistusten ja niiden täytäntöönpanon edistäminen ja tukeminen, tuki ihmisoikeuksien puolustajille.

- Järjestetään rehelliset demokraattiset vaalit kaikilla tasoilla kansainvälisten normien mukaisesti.

Aikaväli: lyhyt, myöhemmin vaalilainsäädännön mukaisesti.

Viitearvot: päivitetään äänestäjien rekisteri Gazan alueella ja jatketaan äänestäjien rekisterin päivittämistä Länsirannalla, saatetaan tarkistettu vaalilainsäädäntö voimaan, annetaan presidentin asetus vaalien järjestämiseksi, järjestetään paikallis-, presidentin- ja parlamenttivaalit, kutsutaan demokraattisesti valittu Palestiinan lakiasäätävä neuvosto (*Palestinian Legislative Council, PLC*) koolle valvomaan demokraattista hallitusta.

Indikaattorit: puolueettomien kansainvälisten ja kansallisten vaalitarkkailuvaltuuskuntien päätelmät.

EU:n vastuualueet: poliittinen tuki vaalien järjestämiselle, myös Itä-Jerusalemossa, jatkuva tuki keskusvaalilautakunnalle ja PLC:n sihteeristölle; mahdollinen turvautuminen EU:n vaalitarkkailuvaltuuskuntiin (EU EOM), tuki pidätettyjen palestiinalaisten lainsäätäjien vapauttamiseksi¹².

- Luodaan riippumaton, puolueeton ja täysipainoisesti toimiva oikeuslaitos, joka noudattaa kansainvälisiä normeja ja varmistaa oikeudenmukaiset menettelyt ja oikeudenkäynnit sekä tuomioistuimen määräysten ja päätösten täytäntöönpanon.

Aikaväli: keskipitkästä pitkään.

Viitearvot: tapausten käsittelyyn kuluva aika, tutkintavankeudessa olevien kansalaisten lukumäärä, oikeusapujärjestelmän kehittäminen, lainsäädännön (rikoslaki, sovittelua ja välimiesmenettelyä koskeva laki; nuoriso-oikeus, hallintotuomioistuimet) hyväksyminen, säätäminen erityistuomioistuinten toimivallasta, myös siviili- ja turvallisuustuomioistuinten erottamisesta, ja ns. sotilastuomioistuinten toimivallan rajoittaminen palveluksessa oleviin sotilashenkilöihin.

Indikaattorit: Palestiinan riippumattoman ihmisoikeustoimikunnan raportit, Seyada II -ohjelman tai sitä seuraavien ohjelmien edistymiskertomukset, palestiinalaisalueilla

¹² Neuvoston päätelmät, 23. heinäkuuta 2007.

toteutettavan Euroopan unionin poliisioperaation (EUPOL COPPS) arvioinnit ja Euroopan naapuruuspolitiikkaa koskevat seurantaraportit.

EU:n vastuualueet: jatkuva tuki oikeuslaitokselle.

- Uudistetaan ja kehitetään Palestiinan turvallisuussektoria, institutionalisoidaan turvallisuuspalvelujen demokraattinen siviilivalvonta ja varmistetaan, että näissä palveluissa noudatetaan täysimääräisesti ihmisoikeuksia, asianmukaisen säätelyn, koulutuksen ja vastuuvollisuutta koskevien mekanismien avulla.

Aikaväli: keskipitkä.

Viitearvot: Palestiinan kansallisen kehityssuunnitelman 2011–2013 keskeisten turvallisuuspolitiikkojen täytäntöönpano, yhdistetyt komentorakenteet ja talousarvion suunnittelujärjestelmät kaikki miehitetyillä palestiinalaisalueilla toimivat turvallisuusvirastot kattavan sisäministeriön alaisuudessa, kaikkia turvallisuusjoukkoja ja vahvistettua julkista vastuuta sisäministeriössä valvovan elimen luominen, Palestiinan riippumattoman ihmisoikeustoimikunnan pääsy kaikkiin (myös sisäisen turvallisuuden) säilönnötkeskuksiin, myös ilman etukäteen annettua lupaa.

Indikaattorit: Palestiinan riippumattoman ihmisoikeustoimikunnan raportit, palestiinalaisalueilla toteutettavan Euroopan unionin poliisioperaation (EUPOL COPPS) arvioinnit ja Euroopan naapuruuspolitiikkaa koskevat seurantaraportit.

EU:n vastuualueet: jatkuva EU:n tuki turvallisuus- ja vankeinhoitojärjestelmälle, myös tarvittaessa yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) kautta, ihmisoikeuskoulutus, tuki sovituille toimille palestiinalaishallinnon turvallisuusviranomaisen alueen ja toimivallan laajentamiseksi Länsirannalla (nykyisillä B- ja C-alueilla).

- Vahvistetaan kansallisia toimia kansallisen kehityssuunnitelman (2011–2013) ja sitä seuraavien suunnitelmien panemiseksi täysimääräisesti täytäntöön yhteistyössä kansainvälisen avunantajayhteisön kanssa.

Aikaväli: lyhyestä keskipitkään.

Viitearvot: kansallisen kehityssuunnitelman painopisteiden täytäntöönpano.

Indikaattorit: valtiovarainministeriön neljännesvuosittaiset raportit, suunnittelusta ja hallinnon kehittämisestä vastaavan ministeriön raportit, kansallisen kehityssuunnitelman vuotuiset seurantakertomukset, Maailmanpankin, Kansainvälisen valuuttarahaston ja ad hoc -yhteyskomitean raportit.

EU:n vastuualueet: jatkuva taloudellinen tuki Palestiinan kansalle, myös tukemaan palestiinalaishallinnon julkisen talouden kestävyyttä, ja palestiinalaisille pakolaisille YK:n palestiinalaispakolaisten avustusjärjestön (UNRWA) kautta siinä määrin kuin se on mahdollista; tekninen tuki sellaisten palestiinalaisten instituutioiden hallinnollisten valmiuksien vahvistamiseksi, jotka valmistelevat integroitumista monenväliseen järjestelmään.

4) **Julkisen talouden vakauttaminen ja talouden kestävä kehitys kaikilla miehitetyillä palestiinalaisalueilla**

- Jatketaan lisäparannusten tekemistä erityisesti ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen ja valvonnan osalta vahvan julkisen varainhoitojärjestelmän perustamisessa saavutetun merkittävän edistyksen pohjalta.

Aikaväli: jatkuva.

Viitearvot: kokonaistalouden kurinalaisuus, resurssien strateginen kohdentaminen ja palvelujen tehokas tuottaminen, palestiinalaishallinnon julkisen talouden alijäämä ja riippuvuus tuesta, palestiinalaishallinnon parantunut veronkanto, energiatukien (ns. nettoluotonannon) poistaminen, julkishallinnon ja eläkejärjestelmän uudistus, julkisten menojen ja varainhoidon (PEFA) arviointi ja sitä seuraava toimintasuunnitelma, julkisten hankintojen sääntelykehysten hyväksyminen.

Indikaattorit: valtiovarainministeriön neljännesvuosittaiset raportit, kansallisen kehityssuunnitelman vuotuiset seurantakertomukset, Maailmanpankin, Kansainvälisen valuuttarahaston ja ad hoc -yhteyskomitean raportit.

EU:n vastuualueet: jatkuva taloudellinen tuki Palestiinan kansalle ja siihen liittyvät toimenpiteet palestiinalaishallinnon pitkän aikavälin julkisen talouden kestävyys tukemiseksi ja palestiinalaisten pakolaisten tukeminen UNRWA:n kautta siinä määrin kuin se on mahdollista, tekninen tuki sellaisten palestiinalaisten instituutioiden hallinnollisten valmiuksien vahvistamiseksi, jotka valmistelevat integroitumista monenväliseen järjestelmään, tuki palestiinalaishallinnon veronkannon parantamiseksi, myös sellaisen parannetun mekanismin käyttöönottamiseksi, jolla varmistetaan, että tulot, jotka Israel kerää palestiinalaishallinnon puolesta, kerätään tehokkaalla, läpinäkyvällä ja ennustettavalla tavalla Pariisin pöytäkirjan mukaisesti.

- Parannetaan politiikkojen hallinnointia ja valtionhallintoa sekä julkista vastuuvollisuutta koskevia mekanismeja, myös vahvistamalla tarkastus- ja valvontavalmiuksia sekä valmiuksia ennaltaehkäistä ja torjua petoksia ja korruptiota.

Aikaväli: pitkä.

Viitearvot: henkilöstöhallinnon hajauttaminen, hallituksen sisäisen tarkastuksen hajauttaminen, sekä se, että varainhoidon ja hallinnollisen valvonnan virasto (*Financial and Administrative Control Bureau, FACB*) hoitaa tehtävänsä riippumattomana ulkoisen tarkastuksen virastona ylimpien tarkastuselinten kansainvälisen järjestön vahvistamien normien mukaisesti.

Indikaattorit: suunnittelusta ja hallinnon kehittämisestä vastaavan Palestiinan ministeriön, Maailmanpankin, Kansainvälisen valuuttarahaston ja ad hoc -yhteyskomitean raportit. Varainhoidon ja hallinnollisen valvonnan viraston vuosikertomukset, julkisten menojen ja varainhoidon (PEFA) arviointi.

EU:n vastualueet: hallintoasioita käsittelevän strategiaryhmän puheenjohtajuus, jatkuva tuki erityisesti julkisen varainhoidon tukemiseksi, TAIEX-ohjelman täysimääräinen hyödyntäminen.

- Tuetaan kilpailukykyisen palestiinalaisen yksityisen sektorin kehittämistä, muun muassa minimoimalla yksityisen sektorin kehittämisen esteitä, autetaan Palestiinaa saavuttamaan taloudellinen riippumattomuus.

Aikaväli: keskipitkä.

Viitearvot: annetaan uutta kaupankäyntiä koskevaa lainsäädäntöä helpottamaan talouden toimintaa ja investointeja, perustetaan sääntelyelin ja teknisiä standardeja käsittelevä elin kaikilla keskeisillä talouden sektoreilla.

Indikaattorit: kansainvälisesti arvostettujen tahojen arvioinnit, kuten Maailmanpankin raportit yritystoiminnan helppoudesta ("Ease of Doing Business") ja yrittäjyyttä koskevan Euro-Välimeri-peruskirjan mukaiset selvitykset (*EuroMed Charter for Enterprise reviews*).

EU:n vastualueet: jatkuva taloudellinen tuki siinä määrin kuin se on mahdollista, TAIEX-ohjelman täysimääräinen hyödyntäminen, Palestiinan jatkuva tukeminen, jotta se saisi tarkkailijan aseman ensiaskeleena kohti Maailman kauppajärjestön liittymisneuvottelujen aloittamista.

- Annetaan kohdennettua tukea Gazan alueen kehittämiseksi näiden maailmanlaajuisten pyrkimysten puitteissa.

Aikaväli: keskipitkä.

Viitearvot: kansallisen kehityssuunnitelman alakohtaisten indikaattorien täytäntöönpano Gazan alueella.

Indikaattorit: suunnittelusta ja hallinnon kehittämisestä vastaavan Palestiinan ministeriön raportit ad hoc -yhteyskomitealle.

EU:n vastualueet: kehoitus panna vuonna 2005 tehty Gazan rajasopimus täysimääräisesti täytäntöön, tuki Gazan saarron purkamiseksi¹³, tuki liikkumisen ja pääsyn esteiden poistamiseksi täysin ja pysyvästi ennakoedellytyksenä Palestiinan talouden elpymiselle ja pyrkimys varmistaa, että palestiinalaishallinto hyötyy täysimääräisesti voimassa olevista sopimuksista ja välineistä, joihin se on oikeutettu.

- Kehitetään kauppasuhteita edelleen ja toteutetaan konkreettisia toimia kaupasta ja yhteistyöstä tehdyn väliaikaisen assosiaatiosopimuksen panemiseksi täysimääräisesti täytäntöön.

Aikaväli: keskipitkä.

¹³ Ulkoasiainneuvoston päätelmät 23. toukokuuta 2011.

Viitearvot: Gazan rajasopimuksen täytäntöönpano, Palestiinan yksityisen sektorin kilpailukyky.

Indikaattorit: Maailmanpankin, Kansainvälisen valuuttarahaston ja ad hoc -yhteyskomitean raportit, kauppaa koskevat luvut, myös maataloustuotteiden kiintiöiden täyttäminen.

EU:n vastuualueet: jatkuva tuki Palestiinan yksityiselle sektorille; Euro–Välimerimaiden ministerien hyväksymän talouspaketin toteutus, väliaikaisen assosiaatiosopimuksen täysimääräinen täytäntöönpano sekä maataloustuotteiden, jalostettujen maataloustuotteiden, kalojen ja kalastustuotteiden kaupan lisävapauttamisesta tehdyn sopimuksen täysimääräinen täytäntöönpano, tiiviimpi vuoropuhelu kalastusalueesta Gazan alueella.

- Luodaan moderni rajavalvontajärjestelmä, joka perustuu tehokkaaseen yhdenmukaiseen rajaturvallisuuteen, ja tuetaan edelleen henkilöstön kouluttamista, jotta se pätevöityy hoitamaan tulliviranomaisen tehtäviä kansainvälisissä satamissa.

Aikaväli: pitkä.

Viitearvot: varojen kohdentaminen rajanylityspaikkojen hallinnoinnin ja yhdenmukaisen rajaturvallisuusjärjestelmän kehittämiseen sekä siihen liittyvän infrastruktuurin (alueiden väliset yhteydet, satamat, liikenneverkko) luomiseen, Gazan rajasopimuksen täytäntöönpano.

Indikaattorit: kun Palestiinassa aletaan tehdä tulliselvityksiä, niiden arvioiminen; rajavalvonnan arviointi ja sen edistäminen henkilöiden ja tavaroiden liikkumisen helpottamiseksi säilyttäen samalla rajojen turvallisuuden.

EU:n vastuualueet: jatkuva EU:n tuki, myös tarvittaessa YTPP:n kautta, palestiinalaishallinnon virkamiesten kouluttaminen heidän sijoittamiseksi myöhemmin rajoille, Palestiinan jatkuva tukeminen, jotta se saisi tarkkailijan aseman ensiaskeleena kohti Maailman kauppajärjestön liittymisneuvottelujen aloittamista.

5) Toimien tehostaminen köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vähentämiseksi merkittävästi erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevien parissa ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden parantaminen miehitettyjen palestiinalaisalueiden kaikissa osissa

- Luodaan kestävä, tasapuolinen ja kustannustehokas sosiaaliturvajärjestelmä.

Aikaväli: pitkä.

Viitearvot: asianmukaisen sosiaalisen suojelun, myös eläkkeiden, koskevan lainsäädännön hyväksyminen, köyhyyttä ja haavoittuvuutta koskevan kansallisen tietokannan kehittäminen, käteissiirto-ohjelman (*Cash Transfer Programme, CTP*) täysimääräinen täytäntöönpano Länsirannalla ja Gazan alueella ennen kuin se liitetään kokonaan rahoitettuun kansalliseen järjestelmään.

Indikaattorit: suunnittelusta ja hallinnon kehittämisestä vastaavan Palestiinan ministeriön ja Maailmanpankin raportit ad hoc -yhteyskomitealle, alaa koskevien EU:n tukiohjelmien edistymiskertomukset ja arvioinnit.

EU:n vastuualueet: jatkuva taloudellinen tuki erityisesti uudistamaan käteisavustusohjelmia, jotka on tarkoitettu heikossa asemassa olevien palestiinalaisten talouden saamiseksi kestävämmälle pohjalle, Palestiinan tilastokeskuksen sisällyttäminen alueellisiin tukiohjelmiin (MEDSTAT III).

- Parannetaan kansanterveyttä ja terveyden hallintaa miehityillä palestiinalaisalueilla palestiinalaishallinnon kattavan kansallisen terveysstrategian mukaisesti, tartutaan kysymyksiin, jotka liittyvät infrastruktuuriin ja logistiikkaan, terveydenhoitoalan rahoittamiseen ja sen henkilöresursseihin sekä lääkkeiden saantiin, myös Gazassa.

Aikaväli: pitkä.

Viitearvot: varojen kohdentaminen terveydenhuollon sekundaari- ja tertiaaritasoille, Al Najahin yliopistosairaalan perustaminen.

Indikaattorit: Maailman terveysjärjestön (WHO) raportit ja Yhdistyneiden Kansakuntien kehitysohjelman (UNDP) inhimillisen kehityksen raportit.

EU:n vastuualueet: nykyisten EU:n avun keskeisten alojen ulkopuolella, vaikka EU jatkaa suoraa taloudellista tukea palestiinalaishallinnolle ja saattaa tukea erityisiä akuutteja terveydenhuollon tarpeita muun muassa Gazan alueella tai Itä-Jerusalem sairaaloissa.

6) **Alueidenkäytön suunnittelun ja pääsyn alueille, myös luonnonvaroihin, helpottaminen**

- Kehitetään tarvittava lainsäädäntökehys ja institutionaalinen kehys vesihuoltoa ja jätevedenkäsittelyä koskevaa integroitua järjestelmää varten, jotta voidaan varmistaa yhtäläisten palvelujen tarjoaminen ja resurssien kestävyys kaikkialla miehitetyillä palestiinalaisalueilla sekä tukea järjestelmän toteutusta.

Aikaväli: pitkä.

Viitearvot: vesihuollon sääntelyviranomaisen perustaminen, varojen kohdentaminen kansalliseen, alueet yhdistävään vedenjakeluverkkoon sekä suolanpoistoon.

Indikaattorit: kansalliseen kehityssuunnitelmaan sisältyvien vesihuollon rakenteita koskevien tavoitteiden toteutumisen arviointi (95 prosenttia kotitalouksista on liitetty puhtaan veden verkostoon vuoteen 2013 mennessä, 65 prosenttia Länsirannalla ja 92 prosenttia Gazassa on liitetty jätevesiverkostoon ja verkon hävikki on pienentynyt). Indikaattorit tarkistetaan vuoden 2013 jälkeen.

EU:n vastuualueet: jatkuva EU:n tuki, mahdollisesti tuki naapuruuspolitiikan investointivälineestä.

- Tiivistetään toimia alueellisten ja kansainvälisten infrastruktuuriverkkojen (liikenne-, energia-, vesi-, televiestintä- ym. verkkojen) välisten yhteyksien helpottamiseksi erityisesti Euro–Välimeri-alueella.

Aikaväli: pitkä.

Viitearvot: televiestinnän sääntelyviranomaisen perustaminen edistämään kilpailua ja palvelustandardeja, investoiminen alueellisiin yhteyksiin Egyptin/Jordanian kanssa, energiavarmuuden parantaminen muun muassa edistämällä kotimaisten uusiutuvien energialähteiden käyttöä, varojen kohdentaminen Länsirannan ja Gazan väliseen yhteyteen ja alueelliseen tieverkkoon.

Indikaattorit: kansallisen kehityssuunnitelman vuotuiset seurantakertomukset, Maailmanpankin raportit ad hoc -yhteyshenkilöille.

EU:n vastuualueet: jatkuva EU:n apu, myös TAIEX-ohjelman ja Euro–Välimeri-aloitteiden kautta, mahdollisesti tuki naapuruuspolitiikan investointivälineestä.

- Toteutetaan kestävän kehityksen politiikkoja, joiden tuloksena vahvistettavien strategioiden ja aloitteiden tavoitteena on muun muassa ympäristön kannalta kestävä talouskehitys ja sosiaalisen osallisuuden lisääminen.

Aikaväli: keskipitkä.

Viitearvot: kansallisen ympäristöstrategian täysimääräinen täytäntöönpano, asiaa koskevan lainsäädäntökehysten ja institutionaalisen kehysten laatiminen ja tarkastelu.

Indikaattorit: kansallisen kehityssuunnitelman vuotuinen seurantakertomus.

EU:n vastuualueet: EU:n tuki lähinnä valmiuksien kehittämisen kautta, tuki hankkeille, TAIEX-ohjelmalle ja Euro-Välimeri-aloitteille.

7) **Koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin sekä tietoyhteiskunnan laadun parantaminen miehitetyillä palestiinalaisalueilla**

- Parannetaan koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin sekä tietoyhteiskunnan laatua miehitetyillä palestiinalaisalueilla.

Aikaväli: pitkä.

Viitearvot: palestiinalaishallinnon resurssien kohdentaminen ensimmäisen, toisen ja kolmannen asteen koulutukseen, tutkimukseen, tieteeseen ja teknologiaan; kansallisen rahaston perustaminen akateemista tutkimusta varten; koulutus-, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimen infrastruktuurien kehittäminen, sähköistä hallintoa koskevan ohjelman perustaminen, televiestinnän sääntelyviranomaisen perustaminen ja palestiinalaishallinnon tutkimus- ja akateemisen verkoston paremmat yhteydet GEANT-verkkoon (*Gigabit European Advanced Network Technology*).

Indikaattorit: UNDP:n koulutusindikaattorit, kansallisen kehityssuunnitelman mukaisten perusasteen koulutukseen ja korkea-asteen koulutukseen osallistumista kuvaavien indikaattorien arviointi, asianomaisiin EU:n ohjelmiin hyväksytyjen palestiinalaisten tekemien hakemusten lukumäärä.

EU:n vastuualueet: helpotetaan palestiinalaisten osallistumista asianomaisiin EU:n ohjelmiin; vaikkakin se on nykyisten EU:n kahdenvälisen avun keskeisten alojen ulkopuolella, EU:n jatkuva tuki teknisen ja ammatillisen koulutuksen ohjelmalle (jälkimmäistä tarkastellaan vuonna 2013).

8) **Palestiinan kansan oikeuksien tukeminen Itä-Jerusalemossa**

- Tuetaan Palestiinan kansan poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurioikeuksia Itä-Jerusalemossa noudattaen ulkoasiainneuvoston joulukuussa 2009 antamia päätelmiä ja Palestiinan strategista monialaista kehityssuunnitelmaa (*Palestinian Strategic Multi-Sector Development Plan, SMDP*) Jerusalemia varten.

Aikaväli: jatkuva.

Viitearvot: Itä-Jerusalemia varten laaditun Palestiinan strategisen monialaisen kehityssuunnitelman täytäntöönpano, PLO:n yhteyspisteen perustaminen Itä-Jerusalemia varten, Itä-Jerusalemossa olevien palestiinalaisten instituutioiden avaaminen uudelleen tiekartan mukaisesti.

Indikaattorit: WHO:n indikaattorit tai demografiset indikaattorit, jotka koskevat Itä-Jerusalemossa asuvia palestiinalaisia, muut käytettävissä olevat inhimillisen kehityksen indikaattorit.

EU:n vastualueet: jatkuva EU:n tuki Itä-Jerusalemille ohjelmalle (myös asuminen, taloudellinen kehitys, sosiaalialan peruspalvelut, ihmisoikeudet, kulttuuriperinnön säilyttäminen ja edistäminen).

9) Kehitysponnistelujen lisääminen C-alueella

- Lisätään kehitysponnisteluja C-alueella.

Aikaväli: jatkuva.

Viitearvot: investoinnit julkisiin töihin tai instituutioihin C-alueella, ihmisten ja tavaroiden liikkumisen helpottaminen, kehitys, kauppa ja vienti.

Indikaattorit: suunnittelusta ja hallinnon kehittämisestä vastaavan Palestiinan ministeriön raportit ad hoc –yhteyskomitealle, C-aluetta koskevien palestiinalaisten yleissuunnitelmien hyväksyminen.

EU:n vastuualueet: jatkuva rahoitustuki palestiinalaisten kehityshankkeille C-alueella¹⁴ palestiinalaisten läsnäolon säilyttämiseksi alueella, tuki palestiinalaisten yleissuunnitelmien laatimiseksi, jotta voidaan parantaa koko Länsirannan kehittämistä ja säilyttää tulevan Palestiinan valtion elinkelpoisuus, tuki liikkumisen ja pääsyn esteiden poistamiseksi täysin ja pysyvästi ennakoedellytyksenä Palestiinan talouden elpymiselle ja pyrkimys varmistaa, että palestiinalaishallinto hyötyy täysimääräisesti voimassa olevista sopimuksista ja välineistä, joihin se on oikeutettu. Humanitaarista apua annetaan edelleen oikea-aikaisesti ja tehokkaasti siellä, missä sitä tarvitaan, ja silloin, kun sitä tarvitaan, humanitaaristen periaatteiden mukaisesti.

¹⁴ Ulkoasiainneuvoston päätelmät 14. toukokuuta 2012.

LIITE: TÄYDENTÄVÄT TAVOITTEET

A POLIITTINEN ULOTTUVUUS

I Poliittinen vuoropuhelu ja yhteistyö

[EU:n ja PLO:n poliittinen vuoropuhelu]

Syvennetään kahdenvälisiä suhteita osana strategista visiota tavoitteena perustaa yhtenäinen ja itsenäinen Palestiinan valtio, ja tiivistetään yhteisiin arvoihin perustuvaa poliittista yhteistyötä ja vuoropuhelua.

- 1) Lisätään poliittista ja strategista vuoropuhelua ja yhteistyötä ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla sekä järjestetään kokouksia eri tasoilla kaikilla foorumeilla¹⁵.
- 2) Otetaan käyttöön EU:n ja Palestiinan välinen vuotuinen kokous muiden ENP-kumppaneiden kanssa järjestettävien assosiaationeuvoston kokousten tapaan.
- 3) Käynnistetään neuvottelut mahdollisimman pian täydellisestä assosiaatiosopimuksesta, joka tehdään virallisesti valtion perustamisen jälkeen.
- 4) Tiivistetään palestiinalaisten ja eurooppalaisten ministerien välisiä suhteita.
- 5) Järjestetään vuosittain poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean (PTK) kokous, johon osallistuu johtavassa asemassa oleva palestiinalaisvirkamies, ja suunnitellaan lisäkokouksia tarpeen mukaan.
- 6) Vahvistetaan konfliktien ehkäisyyn, rauhaan ja kriisinhallintaan sekä pelastuspalveluun liittyvää vuoropuhelua ja yhteistyötä.
- 7) Lisätään yhteistyötä monenvälisissä yhteyksissä, muun muassa tuetaan YK:ta alueellisten selkkausten ratkaisemisessa, ja edistetään tehokasta monenvälisyyttä.
- 8) Syvennetään yhteistyötä yhteisten turvallisuussuhkien, kuten joukkotuhoukseiden leviämisen ja laittoman aseviennin, torjumiseksi.

II Demokratia, oikeusvaltio ja hyvä hallinto

[Ihmisoikeuksia, hyvää hallintoa ja oikeusvaltiota käsittelevä alakomitea]

Luodaan ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja oikeusvaltioperiaatteeseen perustuva syvä ja kestävä demokratia.

¹⁵ PLO ja EY aloittivat poliittisen vuoropuhelun joulukuussa 2008 vuonna 1997 annetun yhteisen poliittisen julistuksen pohjalta. EU suhtautuu myönteisesti pyyntöön kehittää poliittista vuoropuhelua. Pyyntöön esittivät (Ruotsin ulkoministeriön) Lähi-idän osaston johtaja Robert Rydberg ja (Euroopan komission ulkosuhdehallinnossa toimiva) johtaja Tomas Dupla del Moral kirjeessä 10. joulukuuta 2009.

Vaalit

- 9) Järjestetään rehelliset demokraattiset vaalit kaikilla tasoilla kansainvälisten normien mukaisesti.
- 10) Lujitetaan kansallista oikeuskehystä, jotta varmistetaan riippumaton kotimainen ja kansainvälinen vaalitarkkailu, johon osallistuu myös kansalaisyhteiskunta.
- 11) Vahvistetaan keskusvaalilautakunnan asemaa, riippumattomuutta ja valmiuksia ja varmistetaan, että sillä on riittävä taloudellinen tuki.
- 12) Toteutetaan toimia, jotta lisättäisiin naisten osallistumista politiikkaan ja demokratian toteuttamiseen.

Oikeuslaitos

- 13) Jatketaan toimia, joiden tavoitteena on perustaa riippumaton, puolueeton ja täysipainoisesti toimiva oikeuslaitos, joka noudattaa kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja ja varmistaa oikeudenmukaiset menettelyt ja oikeudenkäynnit sekä tuomioistuimen määräysten ja päätösten täytäntöönpanon.
- 14) Kehitetään lainsäädäntöä, helpotetaan kansalaisten mahdollisuuksia saada tietoa oikeusjärjestelmästä, jotta kaikille kansalaisille voidaan taata yhtäläinen oikeussuoja, ja perustetaan oikeusapurahasto, jolla on riittävät rakenteet oman hallintonsa varmistamiseksi.
- 15) Säädetään – hyväksymällä ja panemalla täytäntöön lainsäädäntöä – erityistuomioistuinten toimivallasta, myös siviili- ja sotilastuomioistuinten erottamisesta, ja rajoitetaan sotilastuomioistuinten toimivalta palveluksessa oleviin sotilashenkilöihin, ja säilytetään samalla siviilituomioistuimet toimivaltaisina käsittelemään kaikenlaisia ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomuksia. Parannetaan oikeussuojaa ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomuksia vastaan sekä kansalaisten mahdollisuuksia saada tietoja oikeuksistaan.
- 16) Selkeytetään oikeusalan elinten välistä työnjakoa.

Turvallisuus

- 17) Nopeutetaan Palestiinan turvallisuussektorin uudistamista ja kehittämistä, institutionalisoidaan turvallisuuspalvelujen demokraattinen siviilivalvonta ja varmistetaan, että näissä palveluissa noudatetaan täysimääräisesti ihmisoikeuksia, asianmukaisen säätelyn ja koulutuksen avulla.

Hyvä hallinto

- 18) Hyödynnetään kaikkea tarvittavaa lainsäädäntöä ja hallinnollisia määräyksiä, jotta voidaan suunnitella ja toteuttaa hallintoelinten selkeä työnjako.
- 19) Vahvistetaan kansallisia toimia kansallisen kehityssuunnitelman (2011–2013) ja sitä seuraavien suunnitelmien panemiseksi täysimääräisesti täytäntöön yhteistyössä kansainvälisen avunantajayhteisön kanssa.

- 20) Tuetaan palestiinalaishallinnon ponnistuksia saavuttaa kansallinen strateginen tavoite, joka on sen julkishallinnon uudistaminen, jotta voidaan tarjota korkealaatuisia ja toimivia julkisia palveluja kaikilla miehitetyillä palestiinalaisalueilla.
- 21) Kehitetään toimiva lainsäädäntökehys laatimalla lainsäädäntösuunnitelma ja vahvistamalla säännöt poikkeustilan aikana tehtyjen lainsäädäntöaloitteiden edellytysten tarkistamiseksi ja hyödyntämällä täysimääräisesti TAIEX-välinettä tulevan lainsäädännön valmistelussa.

III Ihmisoikeudet ja perusvapaudet

Varmistetaan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen kansainvälisten normien mukaisesti ja edistetään kansainvälisten ihmisoikeusnormien soveltamista.

Kansainvälinen humanitaarinen oikeus ja kansainvälinen ihmisoikeuslainsäädäntö

- 22) Varmistetaan kansainvälisen lainsäädännön, erityisesti kansainvälisen humanitaarisen lainsäädännön ja kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön, noudattaminen myös suhteessa palestiinalaisiin vankeihin ja hallinnollisiin vankeihin.

Kidutus ja muu julma, epäinhimillinen ja halventava kohtelu

- 23) Toteutetaan kaikki tarvittavat toimenpiteet kidutuksen käyttöä koskevan ehdottoman kiellon pitämiseksi voimassa sekä sisäisten ja ulkoisten tutkintamekanismien perustamiseksi, jotta henkilöt, jotka syyllistyvät pahoinpitelyyn ja kidutukseen pidätysten ja kuulustelujen yhteydessä, saadaan vastuuseen teoistaan. Luodaan kansalliset riippumattomat estomekanismit, jotka noudattavat YK:n kidutuksen vastaisen yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan periaatteita.
- 24) Kunnostetaan säilöönottokeskukset kansainvälisiä normeja vastaaviksi, varmistetaan, että kaikki pidätetyt voivat tavata asianajajansa, perheenjäseniään ja ihmisoikeusjärjestöjä, ja varmistetaan, että asianmukaiset ministeriöiden edustajat, yleinen syyttäjä ja oikeuslaitoksen edustajat voivat säännöllisesti valvoa säilöönottokeskuksia ja varmistaa asianmukaisten oikeudellisten menettelyjen noudattamisen.
- 25) Tarjotaan Palestiinan riippumattomalle ihmisoikeustoimikunnalle pääsy asiakirjoihin, jotka liittyvät kidutusväitteitä koskeviin tutkimuksiin.

Perusvapaudet

- 26) Luodaan kattava Palestiinan ihmisoikeusstrategia.
- 27) Hyväksytään yhdennetty rikoslaki, joka noudattaa kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja, myös sitä, että kuolemanrangaistuksia ei panna täytäntöön, ja joka lujittaa kaikkien perusvapauksien oikeudellisia takeita. Noudatetaan täysimääräisesti kuolemanrangaistusta koskevaa tosiasiallista moratoriota ja pyritään lakisääteiseen moratorioon.

- 28) Lopetetaan kaikenlaisten mielivaltaisten pidätysten tekeminen ja poistetaan kaikki vaatimukset turvallisuustutkinnan tekemisestä poliittisen suuntautumisen perusteella kaikissa tilanteissa (myös rekisteröitäessä yhdistys, rekrytoitaessa henkilö julkiseen virkaan, myönnettäessä passi jne.).
- 29) Varmistetaan, että pidätyksiä tehdään ainoastaan rikokseen tai turvallisuuteen liittyvistä pätevistä syistä ja toimivaltaisten viranomaisten antamien pidätysmääräysten perusteella.
- 30) Suojellaan kansalaisten oikeuksia nauttia perusvapauksistaan ja harjoittaa kansalaisoikeuksiaan ja poliittisia ihmisoikeuksiaan, myös kokoontumis- ja yhdistymisvapaus, sananvapaus, uskonnon- tai uskonvapaus sekä tiedotusvälineiden vapaus, kansallisella lainsäädäntökehyksellä, joka on riittävä ihmisoikeuksien suojaamiseksi ja joka on kansainvälisten normien mukainen. Vahvistetaan riippumatonta Palestiinan ihmisoikeustoimikuntaa Pariisin periaatteiden (YK:n yleiskokouksen päätöslauselma 48/134) mukaisesti.
- 31) Suojellaan naisten ja tyttöjen oikeuksia, poistetaan kaikki syrjivät säännökset kansallisesta lainsäädännöstä ja annetaan säännöllisesti tietoa naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaa koskevan kansallisen strategiasuunnitelman, CEDAW-sopimuksen ja Istanbulin toimintaohjelman täytäntöönpanosta.
- 32) Suojellaan lasten oikeuksia ja varmistetaan niiden valtavirtaistaminen palestiinalaishallinnon strategioissa ja järjestelmissä (myös nuoriso-oikeusjärjestelmässä) ja noudatetaan niitä periaatteita, jotka on vahvistettu YK:n yleissopimuksessa lapsen oikeuksista, erityisesti ko. yleissopimuksen valinnaisessa pöytäkirjassa lasten osallistumisesta aseellisiin selkkauksiin, ja lapsityön pahimpien muotojen kieltämistä koskevassa ILO:n yleissopimuksessa nro 182.
- 33) Institutionalisoidaan vammaisten oikeuksia käsittelevän lain 4/1999 täytäntöönpanoa koskeva seurantamekanismi.
- 34) Parannetaan oikeudellista kehystä kaikilla tasoilla rasismin, muukalaisvihan ja syrjinnän torjumiseksi.
- 35) Varmistetaan ihmisoikeuksien puolustajien oikeudet ja suojelu ihmisoikeuksien puolustajista annetun YK:n julistuksen mukaisesti (YK:n päätöslauselma 53/144).
- 36) Suojellaan Länsirannalla, myös Itä-Jerusalemissa, ja Gazan alueella asuvan väestön poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuuri-oikeuksia.

Kansalaisyhteiskunta

- 37) Varmistetaan, että kansalaisyhteiskunnan järjestöt voivat rekisteröityä vapaasti ja läpinäkyvästi, jotta voidaan vahvistaa niiden asemaa ja riippumattomuutta kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisten normien mukaisesti.
- 38) Lisätään viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen välistä vuoropuhelua ja neuvotteluja.
- 39) Tuetaan osallistavaa kehityspolitiikkaa ja kansallista omavastuullisuutta uudistuksista eikä pelkästään hallituksen omavastuullisuutta helpottamalla kansalaisyhteiskunnan osallistumista poliittiseen vuoropuheluun eri aloilla ja

uudistuspyrkimyksiin järjestämällä useiden sidosryhmien välisiä säännöllisiä, jäseneltyjä ja kattavia kuulemisia.

IV Yhteistyö oikeus- ja sisäasioissa

Rasismien, muukalaisvihan ja syrjinnän torjuminen

- 40) Parannetaan oikeudellista kehystä kaikilla tasoilla rasismien, muukalaisvihan ja syrjinnän torjumiseksi.
- 41) Torjutaan viharikoksia, joiden motiivina ovat muun muassa islaminvastaisuus, juutalaisvastaisuus ja kristinuskonvastaisuus ja ennakkoluulo muita vakaumuksia kohtaan ja joita voivat ruokkia tiedotusvälineissä ja internetissä levitetty rasistinen ja muukalaisviamielinen propaganda ja kiihotus.

Muuttoliike- ja turvapaikka-asiat sekä rajaturvallisuus

- 42) Edistetään vuoropuhelua ja yhteistyötä muuttoliike- ja turvapaikka-asioissa sekä vahvistetaan valmiuksia hallita muuttoliikettä siten, että tavoitteena on myös tukea muuttoliikkeen myönteisiä vaikutuksia kehitykseen.
- 43) Edistetään palestiinalaishallinnon rajaturvallisuusvalmiuksien kehittämistä.

Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta

- 44) Pannaan täytäntöön entistä tehokkaampia korruption torjuntaan tähtääviä kansallisia toimintapolitiikkoja kansainvälisten normien mukaisesti ja erityisesti hyödyntämällä korruption vastaista komiteaa.
- 45) Parannetaan lainvalvontaviranomaisten valmiuksia toteuttaa poliisitutkintoja, ennaltaehkäistä rikollista toimintaa, myös tietoverkko- ja talousrikoksia sekä rahanpesua, ja nostaa syytteitä.
- 46) Tuetaan valmiuksien parantamista laittomien maahanmuuttajien salakuljettamisen ja ihmiskaupan torjumisessa, ja tarjotaan tukea uhrien kuntoutukseen.
- 47) Kehitetään poliisien koulutusta ja yhteistyötä.
- 48) Kehitetään kansainvälistä yhteistyötä järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi kansainvälisten välineiden, erityisesti kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen ja sen pöytäkirjojen, pohjalta.
- 49) Parannetaan petosten ennaltaehkäisyä ja torjuntaa koskevaa yhteistyötä ja suojellaan molempien osapuolten taloudellisia etuja.

Huumausaineet

- 50) Vaihdetään tietoja ja parhaita käytänteitä huumausaineiden torjuntaan liittyvän kansainvälisen yhteistyön alalla ja edistetään alan alueellista yhteistyötä.

- 51) Parannetaan valmiuksia torjua huumausainekauppaa, muun muassa kouluttamalla lainvalvonta- ja muita viranomaisia.

Terrorismin torjunta

- 52) Pannaan täytäntöön asiaankuuluvat lait rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi kansainvälisten (esim. rahanpesunvastainen toimintaryhmä, FATF), eurooppalaisten ja EU:n normien mukaisesti.
- 53) Kehitetään lainvalvontaviranomaisten yhteistyötä terrorismin torjumiseksi.
- 54) Kehitetään terrorismin torjuntaan liittyvää oikeudellista yhteistyötä.
- 55) Estetään terrorismia muun muassa tukemalla väkivaltaisten ääriliikkeiden propagandaa torjuvia toimia.
- 56) Tehdään yhteistyötä YK:n aseman vahvistamiseksi terrorismin torjunnassa kansainvälisellä tasolla muun muassa panemalla kaikilta osin täytäntöön YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmat 1267/99 ja 1373/01 sekä panemalla täytäntöön YK:n maailmanlaajuinen terrorisminvastainen strategia ja YK:n terrorisminvastaiset yleissopimukset ja varmistamalla niiden noudattaminen.

B TALOUDELLINEN YHTEISTYÖ

V Talouden uudistaminen ja kehittäminen

[Talous- ja raha-asioita käsittelevä alakomitea]

- 57) Panostetaan asianmukaisen finanssipolitiikkaa ja rahauudistusta koskevan lainsäädäntö- ja sääntelykehityksen luomiseen.
- 58) Harjoitetaan sellaista talouspolitiikkaa, jonka tarkoituksena on varmistaa makrotalouden ja rahoitusalan vakaus, myös julkisen talouden kestävyuden varmistamiseen suunnitellulla finanssipolitiikalla ja asianmukaisella finanssialan valvontajärjestelmällä.
- 59) Toteutetaan rakenneuudistus, jonka tarkoituksena on tukea talouden kehitystä ja lisätä ajan mittaan kestäväää talouskasvua.
- 60) Tuetaan yksityisen sektorin asemaa kaikilla miehitetyillä palestiinalaisalueilla, erityisesti edistämällä suurempaa taloudellista riippumattomuutta ja helpottamalla yksityisen sektorin pääsyä rahoitusjärjestelmään.
- 61) Parannetaan taloudellista toimintaympäristöä kotimaisten investointien tukemiseksi ja ulkomaisten investointien houkuttelemiseksi miehitetyille palestiinalaisalueille, erityisesti Itä-Jerusalemiin, C-alueelle ja Gazan alueelle.
- 62) Vaaditaan vuonna 2005 tehdyn Gazan rajasopimuksen täysimääräistä täytäntöönpanoa, tuetaan liikkumisen ja pääsyn esteiden poistamista täysin ja pysyvästi keskeisenä tekijänä talouden elpymiselle sekä integraatiota ja kehitystä miehitetyillä palestiinalaisalueilla, myös Gazassa.

VI Taloudellinen vastuu ja julkisen talouden moitteeton hoito

[Talous- ja raha-asioita käsittelevä alakomitea]

- 63) Vähennetään riippuvuutta kansainvälisestä avusta:
- tuetaan sitä, että tulot, jotka Israel kerää palestiinalaishallinnon puolesta, kerätään tehokkaalla, läpinäkyvällä ja ennustettavalla tavalla Pariisin pöytäkirjan mukaisesti¹⁶
 - kehitetään sääntelykehystä ja institutionaalista kehystä sekä valmiuksia ottaa käyttöön moderni verotusjärjestelmä, joka perustuu kansainvälisiin ja eurooppalaisiin verotusalan standardeihin, mukaan luettuna hyvä hallinto verotuksen alalla, ja lisätään verotuloja budjettialijäämän vähentämiseksi
 - parannetaan palestiinalaishallinnon valmiuksia hallita rajoja ja kerätä tulleja
 - valvotaan ja rationalisoidaan toistuvia menoja vähentämällä julkisen sektorin palkkamenoja ja perustamalla taloudellisesti kestävä eläkejärjestelmä
 - poistetaan vaiheittain nettoluotonanto sähkösektorilta toteuttamalla sääntelyrakennetta koskevia järjestelyjä, tehostamalla jakelua, lisäämällä energiantuotantoa ja organisoimalla sähkönsiirto uudelleen.
- 64) Tehdään parempaan avun hallintointiin ja avunantajien toiminnan koordinointiin tähtävä työtä.
- 65) Laaditaan ja hyväksytään tarvittava oikeudellinen kehys, jotta Palestiinan rahapoliittinen viranomaisen (PMA) voidaan muuttaa keskuspankiksi.
- 66) Vakiinnutetaan kehitys, jota on tapahtunut vahvan julkisen varainhoitojärjestelmän luomisessa:
- kehitetään lainsäädäntökehystä palestiinalaishallinnon julkisen varainhoitojärjestelmän vahvistamiseksi
 - parannetaan valmiuksia finanssipolitiikkaa koskevan raportoinnin ja ennusteiden alalla tukemalla makrotalouksyksikön perustamista valtiovarainministeriöön
 - hyväksytään ja pannaan täytäntöön uusi julkisten hankintojen sääntelykehys, mikä käsittää myös asiaankuuluvien sääntöjen ja muiden hankintoihin liittyvien määräysten hyväksymisen ja yhdenmukaistamisen
 - parannetaan julkisen talouden valvontaa: valtion tilintarkastus- ja hallinnollisen valvonnan virastosta (*State Audit and Administrative Control Bureau, SAACB*) tulee ylimpien tarkastuselinten kansainvälisen järjestön normien mukainen riippumaton ulkoinen tarkastuslaitos, jolla on merkittävät institutionaaliset valmiudet ja vankka lainsäädäntökehys

¹⁶ Puheenjohtajan tiivistelmä, ad hoc -yhteyskomitean kokous 18. syyskuuta 2011.

- kohennetaan palestiinalaishallinnon sisäistä tarkastusta ja hajautetaan se
- otetaan käyttöön julkisten menojen ja varainhoidon (PEFA) arviointi.

Tilastot

- 67) Seurataan sosiaalista ja taloudellista kehitystä miehitetyillä palestiinalaisalueilla tavoitteena tarjota asianmukaisia tilastotietoja politiikantekoa ja edistyksen seuraamista varten.
- 68) Vahvistetaan kansallisen tilastojärjestelmän valmiuksia tietojen analyysin, jakamisen ja laadun aloilla, myös parannetaan Eurostatille toimitettavien tietojen kattavuutta ja ajankohtaisuutta.
- 69) Kehitetään kansainvälisiin parhaisiin käytänteisiin perustuvaa tilastointijärjestelmää edelleen ja laajennetaan nykyistä kahden tilastoelimen eli Eurostatin ja Palestiinan tilastokeskuksen välistä yhteistyötä siten, että se sisällytetään Medstat III -ohjelmaan, sekä edistetään tilastoyhteistyötä koskevan alueellisen strategian laatimista.

VII Kauppaa, maataloutta ja kalastusta, markkinoita ja sääntelyn uudistamista sekä tullia koskevat kysymykset

[Kauppaa ja sisämarkkinoita, teollisuutta, maataloutta ja kalastusta sekä tulliasioita käsittelevä alakomitea]

Palestiinalaishallinto ja EU ovat sitoutuneet panemaan täytäntöön Välimeren alueen kauppaministereiden liiton sopimat toimet, myös vuoden 2010 jälkeistä aikaa varten laaditun kaupan alaa koskevan Euro–Välimeri-suunnitelman ja yrittäjyyttä koskevan Euro–Välimeri-peruskirjan. Kumppanimaat käyttävät niitä yhteisinä viiteasiakirjoina talous- ja kauppasuhteiden syventämisessä, investointien edistämässä ja lisäämisessä, markkinoillepääsyn helpottamisessa, liiketoimintailmaston parantamisessa ja yrittäjyyden kannustamisessa sekä yksittäisten maiden tasolla että koko alueella.

VII i Tavaroiden liikkuminen

Kahdenväliset kauppasuhteet

- 70) Kehitetään Euroopan unionin ja palestiinalaishallinnon välisiä kauppasuhteita edelleen ja toteutetaan konkreettisia toimia EU:n ja (palestiinalaishallinnon puolesta toimivan) PLO:n kaupasta ja yhteistyöstä tehdyn väliaikaisen assosiaatiosopimuksen täysimääräisen täytäntöönpanon helpottamiseksi.
- 71) Tiivistetään EU:n, palestiinalaishallinnon ja Israelin keskinäistä yhteistyötä väliaikaisen assosiaatiosopimuksen ja Pariisin pöytäkirjan tiettyjen säännösten täysimääräisen täytäntöönpanon helpottamiseksi.
- 72) Toteutetaan toimia, jotka Välimeren alueen kauppaministereiden liitto hyväksyi vuonna 2010, palestiinalaisten tuotteiden kaupan helpottamiseksi.
- 73) Vahvistetaan palestiinalaisten instituutioiden vastuuvollisuutta ja parannetaan edelleen niiden hallinnollisia ja teknisiä valmiuksia, myös hyödyntämällä EU:n tukea institutionaalisten valmiuksien kehittämiseen, niiden valmistellessa integroitumista monenväliseen kauppajärjestelmään.
- 74) Määritetään ja hyväksytään vientimarkkinoille pääsyn helpottamisen edellyttämät rakenteelliset, oikeudelliset ja hallinnolliset tukitoimenpiteet, myös teknisen lainsäädännön lähentäminen.

Maatalous ja kalastus

- 75) Maksimoidaan EU:n ja PLO:n välisen maataloustuotteiden, jalostettujen maataloustuotteiden, kalan ja kalastustuotteiden kaupan lisävapauttamisesta tehdyn sopimuksen hyödyntäminen, ja varmistetaan edelleen sen täysimääräinen soveltaminen.
- 76) Vahvistetaan julkisen ja yksityisen sektorin valmiuksia maatalouden ja kalastuksen kehittämiseksi edelleen, erityisesti lisäämällä ja parantamalla laadukasta tuotantoa, jotta ne voivat hyötyä täysimääräisesti edellä mainitusta EU:n ja PLO:n sopimuksesta.

Terveys- ja kasvinsuojelutoimet

- 77) Lisätään tuottavuutta, parannetaan elintarviketurvallisuutta, eläinten ja kasvien terveyttä sekä eläinten hyvinvointia miehityillä palestiinalaisalueilla uudistamalla sekä eläin- että kasvialoja ja helpottamalla mahdollisuuksien mukaan kaupankäyntiä.
- 78) Kehitetään vaadittuja valmiuksia, lainsäädäntöä ja infrastruktuuria, jotta varmistetaan riittävä eläinten ja kasvien terveyden ja eläinten hyvinvoinnin taso kotimaan tuotannossa sekä noudatetaan niiden markkinoiden terveys- ja kasvinsuojeluvaatimuksia, jotka tuovat raaka-aineita miehityiltä palestiinalaisalueilta. Tarvittaessa noudatetaan myös EU:n ja kansainvälisiä standardeja, jotka sisältyvät Codex Alimentarius -kokoelmaan ja kansainväliseen kasvinsuojeluyleissopimukseen (IPPC) ja joita on laatinut Kansainvälinen eläintautivirasto.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi ja teollisuustuotteiden hyväksyminen

- 79) Valmistaudutaan vaatimustenmukaisuuden arviointia koskeviin neuvotteluihin:
- yhdenmukaistetaan tekniset määräykset ja kansalliset standardit eurooppalaisten ja kansainvälisten standardien kanssa tietyillä tärkeillä aloilla ja
 - vahvistetaan ja kehitetään elimiä, jotka vastaavat standardoinnista, akkreditoinnista, vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, metrologiasta ja markkinavalvonnasta, jotta niiden taso vastaa EU:n vastaavien elinten tasoa.

Alueellinen yhteistyö

- 80) Lujitetaan alueellista yhteistyötä naapurimaiden välillä täydentämällä ja vahvistamalla Euro–Välimeri-alueen vapaakauppasopimusten verkkoa.
- 81) Osallistutaan Agadirin sopimuksen täytäntöönpanoon kaikilla sen nykyisin kattamilla aloilla ja pyritään laajentamaan sen soveltamisalaa uusille aloille, kuten palveluihin ja investointeihin, ja kannustetaan uusia maita liittymään sopimukseen.
- 82) Helpotetaan palestiinalaishallinnon integroitumista monenväliseen kauppajärjestelmään tukemalla Palestiinaa, jotta se saisi tarkkailijan aseman ensiaskelena kohti liittymisneuvottelujen aloittamista Maailman kauppajärjestön ja Maailman tullijärjestön kanssa, sekä luomalla tarvittavat hallinnolliset valmiudet sekä lainsäädäntö- ja sääntelykehiksen Maailman kauppajärjestön vaatimusten täyttämiseksi.

Tulli

- 83) Jatketaan tullilainsäädännön, -koodeksin ja -menettelyjen kehittämistä Palermon suositusten mukaisesti.
- 84) Pannaan etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskeva alueellinen yleissopimus täytäntöön.

- 85) Osallistutaan Paneurooppa–Välimeri-alueen alkuperäsääntöjen perusteelliseen tarkistamiseen etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen sopimuksen puitteissa.
- 86) Luodaan moderni rajavalvontajärjestelmä, joka perustuu tehokkaaseen yhdenmukaiseen rajaturvallisuuteen, ja tuetaan edelleen henkilöstön kouluttamista, jotta se pätevöityy hoitamaan tulliviranomaisen tehtäviä kansainvälisissä satamissa.

III ii Sijoittautumisvapaus, yhtiöoikeus ja palvelut

Sijoittautuminen ja yhtiöoikeus

- 87) Poistetaan yritysten sijoittautumista ja toimintaa haittaavat esteet.

Palvelut

- 88) Viimeistellään ja pannaan täytäntöön Palestiinan palvelualan kilpailukyvyyn parantamista koskeva strategia, johon sisältyy sääntelyn ja hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistaminen sekä Palestiinan että EU:n palvelualan toimijoiden kannalta.
- 89) Tehdään työtä palvelujen tarjoamista koskevien esteiden poistamiseksi asteittain miehittyillä palestiinalaisalueilla.

Rahoituspalvelujen kehittäminen

- 90) Parannetaan rahoituspalveluja, muun muassa pankki- ja vakuutusala, tilintarkastusala ja arvopaperimarkkinoita, koskevaa sääntelykehystä.
- 91) Helpotetaan pk-yritysten mahdollisuutta saada rahoitusta ja yhteistyössä avunantajien ja kansainvälisten järjestöjen kanssa aktivoidaan kaikki rahoituskanavat, kuten luottotakuujärjestelmät ja osakerahastot, jotka ovat erikoistuneet pk-yrityksiin.

III iii Muut keskeiset alat

Kilpailu

- 92) Luodaan edellytykset, jotka mahdollistavat EU:n ja palestiinalaisten yritysten välisen ja palestiinalaisten yritysten keskinäisen kilpailun, ja hyväksytään kilpailunrajoitusten valvontajärjestelmä, joka on yhteensopiva EU:n vastaavan järjestelmän kanssa.

Kuluttajansuoja

- 93) Parannetaan kuluttajalainsäädäntöjen yhteensopivuutta kaupan esteiden välttämiseksi samalla kun varmistetaan korkeatasoinen kuluttajansuoja.
- 94) Edistetään tietojenvaihtoa kuluttajajärjestelmistä, kuten kuluttajalainsäädännöstä, kulutustavaroiden turvallisuudesta, kuluttajalainsäädännön noudattamisesta, kuluttajien valistamisesta ja vaikutusmahdollisuuksista sekä kuluttajien oikeussuojasta.

- 95) Tuetaan riippumattomien kuluttajajärjestöjen perustamista ja luodaan kuluttajia edustavien tahojen välisiä yhteyksiä.

Matkailu

- 96) Tarjotaan apua ja vaihdetaan tietoja ja parhaita käytänteitä kestäväää matkailua koskevista toimintapolitiikoista ja hankkeista. Tarkoituksena on, että kaikki asianomaiset julkiset ja yksityiset sidosryhmät, myös Itä-Jerusalemossa, osallistuvat toimintaan.
- 97) Helpotetaan palestiinalaisten osallistumista EU:n aloitteisiin, kuten Yritys-Eurooppa-verkostoon.

C ALAKOHTAINEN YHTEISTYÖ

VIII Yhtäläiset mahdollisuudet, työllisyys, sosiaalipolitiikka, kansanterveys

[Sosiaali- ja terveysasioita käsittelevä alakomitea]

Yhtäläiset mahdollisuudet

- 98) Tehostetaan pyrkimyksiä edistää miesten ja naisten sekä muiden heikossa asemassa olevien ryhmien, kuten vammaisten, yhtäläisten mahdollisuuksien toteutumista hallinnossa ja kansallisissa eri alojen strategioissa (työllisyys-, koulutus-, terveys- ym. strategiat).
- 99) Ryhdytään tehokkaiisiin toimiin sukupuoleen perustuvien stereotyyppien ja kaikenlaisen kulttuurisen ja sosiaalisen syrjäytymisen tai syrjinnän torjumiseksi.

Työllisyys

- 100) Lisätään palestiinalaishallinnon kansallisen strategian mukaisesti palestiinalaisten työntekijöiden ammattitaitoa, kehitetään ja toteutetaan toimenpiteitä nuorisotyöllisyyden tukemiseksi ja pannaan täysimääräisesti täytäntöön kansallinen, sukupuolen huomioon ottava työllisyysstrategia.
- 101) Kehitetään vuoropuhelua sosiaalisista perusoikeuksista ja työelämän normeista tavoitteena osallistavien ja syrjimättömien työmarkkinoiden luominen.
- 102) Jatketaan työtä, jonka tavoitteena on aloittaa toimiva työmarkkinavuoropuhelu, erityisesti kehittää työnantajajärjestöjen valmiuksia, kouluttaa ammattijärjestöjen ja henkilöstön edustajia neuvottelutaidoissa ja keskitetyissä sopimusneuvotteluissa sekä työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä, ottaen huomioon vireillä olevat ILO:n hankkeet työmarkkinavuoropuhelusta (Beirut-hanke).
- 103) Jatketaan toimia, joiden tavoitteena on parantaa jo olemassa olevan kolmikantakomitean valmiuksia ja hallintoa ja edistää laajempaa sosiaalista ja taloudellista vuoropuhelua sekä kansalaisvuoropuhelua, jotka täydentävät työmarkkinaosapuolten kolmikantakeskustelua, perustamalla kansalaisyhteiskuntaa edustavia elimiä (neuvosto sosiaalista ja taloudellista vuoropuhelua sekä kansalaisvuoropuhelua varten).
- 104) Vahvistetaan valmiuksia suorittaa työsuojelutarkastuksia, erityisesti työterveyttä ja -turvallisuutta, lapsityötä ja sukupuolikysymyksiä koskevia tarkastuksia.

- 105) Palestiinan sosiaalisen suojelun strategian puitteissa kohdennetaan strategisesti talousarviosta saatavia varoja, myös työllisyyttä ja sosiaalista suojelua koskevan rahaston kautta, perustason (maksuihin perustumattomaan) sosiaaliapuun ja laatimaan ja luomaan kattava sosiaaliturvajärjestelmä, joka perustuu maksuihin.

Sosiaalinen osallisuus ja sosiaalinen suojelu

- 106) Toteutetaan konkreettisia toimia, joilla vähennetään merkittävästi erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevien köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä sekä parannetaan sosiaalista yhteenkuuluvuutta kaikilla miehitetyillä palestiinalaisalueilla.
- 107) Luodaan kestävä, tasapuolinen ja kustannustehokas sosiaalihuoltojärjestelmä.
- 108) Parannetaan ja kehitetään lainsäädäntöä sosiaalisesta suojelusta.
- 109) Kehitetään edelleen palestiinalaishallinnon institutionaalisia valmiuksia tarjota tehokkaita ja vaikuttavia palveluja, myös siten, että sosiaaliministeriö toteuttaa organisaatiouudistuksen ja että tehtäviä hajautetaan asteittain aluetoimistojen vastuulle.
- 110) Parannetaan yksityisten ja julkisten toimijoiden välistä synergiaa sosiaalisen suojelun alalla.
- 111) Luodaan köyhyyttä ja haavoittuvuutta koskeva kansallinen tietokanta ja suunnitellaan sosiaalis-taloudellisia toimia.
- 112) Pannaan käteissiirto-ohjelma (*Cash Transfer Programme, CTP*) täysimääräisesti täytäntöön Länsirannalla ja Gazan alueella tehostamalla palvelujen tuottamista ja lisäämällä niiden läpinäkyvyyttä.

Kansanterveys

- 113) Parannetaan kansanterveyttä ja terveyden hallintaa miehitetyillä palestiinalaisalueilla valvomalla infrastruktuuriin ja logistiikkaan, terveydenhoitoalan rahoittamiseen ja sen henkilöresursseihin sekä lääkkeiden saantiin liittyviä kysymyksiä käsittelevän Palestiinan terveysstrategian täytäntöönpanoa.
- 114) Jatketaan yhteistyötä myös aluetasolla tartuntatautien ja tarttumattomien tautien ehkäisystä ja valvonnasta.

IX Tutkimus, tietoyhteiskunta, audiovisuaaliala ja tiedotusvälineet, koulutus, nuoriso ja kulttuuri

[Tutkimusta, tietoyhteiskuntaa, audiovisuaalialaa ja tiedotusvälineitä, koulutusta, nuorisoa ja kulttuuria käsittelevä alakomitea]

Tutkimus ja innovointi

- 115) Lisätään palestiinalaisten tutkimuslaitosten valmiuksia ja tiedotetaan niille mahdollisuuksista osallistua enemmän eurooppalaiseen tutkimusalueeseen ja tutkimuksen puiteohjelmaan.

- 116) Kehitetään tieteellisiä ja teknologisia valmiuksia keskittymällä erityisesti tutkimuksen ja teknologian kehittämisen tulosten hyödyntämiseen teollisuudessa ja pk-yrityssektorilla innovoinnin lisäämiseksi sekä yksityisen sektorin ja tutkimussektorin välisen verkostoinnin lisäämiseksi.
- 117) Luodaan suotuisa toimintaympäristö, myös sääntely-ympäristö, ja pyritään perustamaan huippututkimusyksiköitä.
- 118) Tiivistetään tutkimus- ja innovointialan vuoropuhelua muiden Välimeren kumppanimaiden ja EU:n kanssa.

Tietoyhteiskunta, audiovisuaaliala ja tiedotusvälineet

- 119) Tuetaan Palestiinan osallistumista Eumedconnect-hankkeeseen Palestiinan tutkimus- ja koulutusverkoston liittämiseksi GEANT-verkkoon, jotta se voi käyttää sähköisiä infrastruktuureja Välimeren alueella.
- 120) Jatketaan sellaisen sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevan kokonaisvaltaisen sääntelykehityksen kehittämistä, joka kattaa muun muassa lupia koskevat säännöt ja ehdot, käyttöoikeudet ja yhteenliittämisen, yleispalvelun ja käyttäjien oikeudet, kuluttajansuojan, henkilötietojen käsittelyn ja yksityisyyden suojan sähköisen viestinnän alalla, radiotaajuuksien hallinnan sekä hintojen kustannuslähteisyyden.
- 121) Tehdään yhteistyötä Euro-Välimeri-alueen sähköisen viestinnän sääntelyryhmän (EMERG) ja EU:n jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten kanssa yhteisen edun mukaisissa asioissa.
- 122) Pannaan täytäntöön läpinäkyvä, toimiva ja ennustettavissa oleva sääntelyjärjestelmä ja jatketaan audiovisuaalialan sääntelyviranomaisen riippumattomuuden turvaamista ja vahvistamista.

Koulutus, nuoriso ja kulttuuri

- 123) Tehdään yhteistyötä, jotta voidaan kehittää ja edistää yhteisiä toimia elinikäisen oppimisen alalla, myös korkea-asteen koulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa, lähentymistä EU:n normeihin ja käytäntöön koskevan Palestiinan kansallisen strategian puitteissa. Toimet kohdennetaan erityisesti naisille ja henkilöille, joilla on erityistarpeita, sekä heikossa asemassa oleville ryhmille.
- 124) Vastataan koulutustarpeisiin ja keskitytään opetuksen laatuun kaikilla miehitetyillä palestiinalaisalueilla, erityisesti C-alueella, Itä-Jerusalemmissä ja Gazan alueella.
- 125) Edistetään korkea-asteen koulutuksen uudistusta ja vahvistetaan kansainvälistä akateemista yhteistyötä Bolognan prosessin periaatteiden mukaisesti ja parannetaan korkea-asteen oppilaitosten tuottavuutta erityisesti yhdistämällä korkea-asteen koulutus työmarkkinoiden vaatimuksiin.
- 126) Tuetaan kansallisen ammatillisen koulutusjärjestelmän kehittämistä ja uudistamista kansallisen teknisen ja ammatillisen koulutuksen strategian puitteissa.

- 127) Tuetaan opiskelijoiden ja nuorison liikkuvuutta erityisesti Gazan alueen ja Länsirannan välillä.
- 128) Tehostetaan nuorisovaihtoa ja yhteistyötä epävirallisen oppimisen ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun alalla.
- 129) Edistetään kulttuurialan yhteistyötä kansainvälisillä foorumeilla, esimerkiksi UNESCO:n piirissä, kulttuurien monimuotoisuuden kehittämiseksi ja Palestiinan kulttuuritoiminnan tukemiseksi, kulttuuri- ja historiaperinnön säilyttämiseksi ja arvostamiseksi ja arkeologisten kohteiden suojelemiseksi kansainvälisen lainsäädännön keskeisten normien mukaisesti.
- 130) Vahvistetaan palestiinalaishallinnon kulttuuripoliittisia valmiuksia, lisätään kulttuurivaihtoa, myös kulttuuritapahtumien yhteydessä, sekä valmiuksien luomista kulttuurialalla.
- 131) Tuetaan Palestiinan osallistumista EU:n tukemiin ohjelmiin korkea-asteen koulutuksen alalla ja nuoriso- ja kulttuurialoilla.

X Energia, liikenne, ilmastonmuutos, ympäristö, vesi

[Energiaa, liikennettä, ilmastonmuutosta, ympäristöä, vesikysymyksiä käsittelevä alakomitea]

Energia

- 132) Lisätään energian huoltovarmuutta ja energialähteiden monipuolisuutta EU:n energiapolitiikan periaatteiden pohjalta, myös panemalla täysimääräisesti täytäntöön Palestiinan energiasektorin strategian ja vahvistamalla sähköalan uudistuksia; vahvistetaan institutionaalista kehystä, myös vahvistamalla Palestiinan sääntelyneuvostoa; tehostetaan sähköntuotantovalmiuksia ja kehitetään edelleen kansallisia ja kansainvälisiä energiaverkkoja.
- 133) Lisätään uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja parannetaan energiatehokkuuspolitiikkaa EU:n lainsäädännön ja parhaiden käytänteiden pohjalta.
- 134) Kehitetään edelleen alueellisia yhteistyöaloitteita (jotka koskevat sähköä, kaasua, uusiutuvia energiamuotoja, energiatehokkuutta jne.), jotka saattavat johtaa alueellisten markkinoiden yhdentymiseen, myös Välimeren aurinkoenergiasuunnitelman puitteissa.

Liikenne

- 135) Laaditaan ja otetaan käyttöön kansallinen liikennestrategia. Siihen sisältyy liikenneinfrastruktuurin kehittäminen, jossa keskitytään lainsäädännön ja sääntelykehysten lähentämiseen entisestään eurooppalaisiin ja kansainvälisiin normeihin, erityisesti turvallisuusnormeihin kaikissa liikennemuodoissa.
- 136) Osallistutaan tärkeiden alueellisten infrastruktuurihankkeiden suunnitteluun ja määrittämiseen tulevan Välimeren laajuisen liikenneverkon puitteissa ja sen yhteyksiin Euroopan laajuiseen liikenneverkkoon.

- 137) Osallistutaan maailmanlaajuisen satelliittinavigointijärjestelmän kehittämiseen Välimeren alueella ja hyödynnetään TAIEX-välinettä, jotta voidaan nopeuttaa Euroopan geostationaarisen navigointilisäjärjestelmän (EGNOS) käyttöä siviili-ilmailun ja meriliikenteen aloilla.

Ilmastonmuutos

- 138) Tuetaan ilmastotieteellisten tietojen käyttöä ja jakamista, jotta voidaan parantaa valmiuksia laatia hyvin kohdennettuja sopeutumisstrategioita ja valtavirtaistaa ilmastonmuutokseen sopeutuminen muihin politiikkoihin.
- 139) Tuetaan pyrkimyksiä sopeutua ilmastonmuutoksen kielteisiin vaikutuksiin, myös arvioinneilla ilmastoherkkyttä koskevista sopeutumistoimista, edistää strategioita ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ja toteuttaa toimia, joilla parannetaan edelleen vastustuskykyä ilmastonmuutoksen vaikutuksia vastaan.

Ympäristö

- 140) Parannetaan yhteistyötä ympäristökysymyksissä, myös siten, että palestiinalaishallinto osallistuu Euroopan ympäristökeskuksen toimintaan.
- 141) Varmistetaan hyvä ympäristöhallinto panemalla ympäristöalan strategia täysimääräisesti täytäntöön, viimeistelemällä ympäristöalan strategiaan liittyvä toimintasuunnitelma sekä kehittämällä ja tarkistamalla asiaa koskevaa lainsäädäntöä ja institutionaalista kehystä.
- 142) Mukaudutaan EU:n lainsäädäntöön ja periaatteisiin, jotka koskevat mm. lupa-, seuranta- ja tarkastusmenettelyjä, ympäristövaikutusten arviointia, ilman laatua, jätehuoltoa, luonnonsuojelua, teollisuuden päästöjä, kemikaaleja ja ympäristönäkökohtien huomioon ottamista.
- 143) Arvioidaan ympäristöalan institutionaaliset rakenteet ja täsmennetään kunkin alan tehtävät sekä perustetaan elin, joka panee täytäntöön ympäristöalaa koskevat ja siihen liittyvät lait ja määräykset.
- 144) Säilytetään ympäristön monimuotoisuus ja suojellaan meri- ja rannikkoympäristöä laatimalla asiaa koskevia politiikkoja, standardeja, ohjelmia ja järjestelmiä.
- 145) Lujitetaan vaarallisten jätteiden ja kiinteän jätteen käsittelypuitteita sekä luodaan sanitaatiojärjestelmiä.

Yhdennetty meripolitiikka

- 146) Kehitetään yhdennettyä meripolitiikkaa noudattaen asianmukaisia kansainvälisiä ja alueellisia sopimuksia (ja mukautuen EU:n lainsäädäntöön) kestävien kasvunäkymien puitteissa; turvataan institutionaaliset rakenteet, perustetaan suojelualueita noudattaen Barcelonan yleissopimusta ja Välimeren yleisen kalastuskomission velvoitteita.

Vesi ja jätevesi

- 147) Kehitetään tarvittava lainsäädäntökehys ja infrastruktuuri vesihuoltoa ja jätevedenkäsittelyä koskevaa integroitua järjestelmää varten, jotta voidaan varmistaa yhtäläisten palvelujen tarjoaminen ja resurssien kestävyys.
- 148) Tarjotaan väestölle kestävä vesihuolto, liitetään verkkoon sellaiset yhteisöt, joita ei siihen ole vielä liitetty, ja vähennetään vesivuotoja noin 15 prosentilla (vuodot nykyisin 45–50 prosenttia).
- 149) Parannetaan yhteistyötä vesikysymyksissä, myös siten, että palestiinalaishallinto osallistuu Horizon 2020 -toimiin.

D MUUT

XI Osallistuminen Euroopan unionin ohjelmiin ja sen virastojen toimintaan

- 150) Edistetään osallistumista EU:n virastojen toimintaan ja EU:n ohjelmiin, jotka ovat avoimia ENP-maille ja -kumppaneille.
- 151) Tehdään puitesopimus osallistumisesta EU:n ohjelmiin, jotka ovat avoimia ENP-maille ja -kumppaneille.
- 152) Vahvistetaan yhteistyötä EU:n virastojen kanssa niiden alueellisten toimien yhteydessä.

XII Taloudellinen ulottuvuus

- 153) Osana EU:n ja palestiinalaishallinnon suhteiden taloudellista ulottuvuutta otetaan huomioon seuraavat painopisteet:
- EU:n päätavoitteena on luoda instituutiot itsenäiselle, demokraattiselle, alueellisesti yhtenäiselle ja elinkelpoiselle Palestiinan valtiolle, joka elää rauhassa ja turvallisesti rinnakkain Israelin kanssa
 - tämän toimintaohjelman painopisteissä esitettyjen uudistusten täytäntöönpanossa havaittu edistys, erityisesti vuotuisessa ohjelmasuunnittelussa esitetyillä keskeisillä aloilla
 - palestiinalaishallinnon (ja palestiinalaisten pakolaisten – UNRWA:n kautta) rahoitustarpeet, jotta se voi tarjota peruspalveluja Palestiinan kansalle
 - ulkoista toimintaansa harjoittaessaan EU:n perustamat asianmukaiset uudet välineet ja ohjelmat, joissa otetaan huomioon palestiinalaishallinnon tarpeet, uudistusten täytäntöönpanossa havaittu edistys ja palestiinalaishallinnon vastaanottokyky.

XIII Seuranta ja seurantakertomukset

Toimintaohjelma ohjaa EU:n ja palestiinalaishallinnon keskinäistä työtä seuraavat kolmesta viiteen vuotta. Toimintaohjelma esitetään sekakomitealle virallista hyväksyntää varten.

Väliaikaisella assosiaatiosopimuksella perustetut yhteiset elimet, erityisesti alakomiteat, edistävät ja seuraavat toimintaohjelman täytäntöönpanoa asiasta säännöllisesti esitettävien kertomusten perusteella. Alakomiteat, jotka ovat uuden toimintaohjelman mukaisia, toimivat ensisijaisina välineinä, joilla seurataan toimintaohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden toteutusta. Näitä tavoitteita täydennetään yhteisesti sovitulla toimilla, jotka ovat täsmällisiä ja jaksotettuja ja joiden toteutusta voidaan seurata alakomiteoissa vuosittain sovittavilla viitearvoilla.

Toimintaohjelmaa voidaan säännöllisesti muuttaa tai tarkistaa sekakomitean päätöksellä painopisteiden toteuttamisessa tapahtuneen edistymisen huomioon ottamiseksi.

Yhteisesti sovittujen tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti, myös sopimuspuolten säännöllisesti annettavilla edistymiskertomuksilla.